

Kmet, delavec in obrtnik
naj bodo narodu vodniki!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 50—
za pol leta „ 15—
za inozemstvo
za celo leto Din 50—
Inserati po tarifi. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamka za od-
govor. — Nefrankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetški list

Glasilo „Slovenske Kmetške Stranke“.

Vsako ušliva vse sadove
svojega dela in marljivosti!

Nekopirni se ne vra-
čajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 506. — Račun
pri pošti. Čekovno sa-
vodu št. 11.568.

Na vse strani!

Volilni boj se razvija počasi, a razvija se. Kakor pa so v pravi vojski včasih odločilnega pomena že prvi udarci, tako je tudi v volilnem boju včasih odločilen že začetek.

Mi imamo opravka s hudimi in težkimi nasprotniki. Tega mi prav nič ne tajimo, ker bi bilo nespačetno, da bi sami sebi sipali pesek v oči. Kolikor hujši pa je nasprotnik, toliko krepkejši in odločnejši mora biti tudi naš napad in sicer napad na vse strani!

Mi gremo v boj sami! Mi gremo v boj proti vsem, ker se čutimo dovolj močne ne samo za obrambo, ampak še bolj za napad!

To je naše prvo načelo! Mi vemo, da nekateri vsevedeži in čvekavčki že z veliko radostjo šepetajo po svojih okoliših, da smo že sklenili »zvezo« s tem in »zvezo« z onim itd. Mi pa povemo svojim pristašem jasno in odločno: Mi gremo v boj sami, in ne potrebujemo prav nobenih nasvetov od ljudi, ki klepečejo, da so »dobro informirani« in čenčajo vsepovsod, samo, da bi se lažje bahali, kako da oni in sicer ravno oni, prav vse vedo! Kdor bo torej hodil okoli vas in vam govoril, da smo mi sklenili iti s kom skupaj, temu se tako porgljivo zasmejte, da ga bodo njegove trapaste »informacije« enkrat za vselej minile. Z »oslom« ga pa ne smete nagnati, ker je ta častni naslov tožljiv. Danes ve vsak kmet, da v »španoviji pes crkne« in to vemo tudi mi. Mi gremo sami na vse strani v boj!

Najmočnejša nam nasprotna stranka je Slovenska ljudska stranka. Preteklo nedeljo je dal objaviti v »Slovincu« dr. Korošec svoj volilni proglas. V prvem delu tega proglasa uči svoje ljudi, kako naj nastopajo proti nam in drugim z očitkom, da smo centralisti, v drugem delu pa uči svoje ljudi, kako naj agitirajo za sebe, in sicer, »da je samo SLS slovenska stranka in da je samo ona za avtonomijo«.

Vsem, ki vedno berejo naš list, odgovor na dr. Koroščeva navodila ne bo težak. Na eno in drugo odgovorite na kratko, da je bila baš SLS tista stranka, ki je nekdanjo deželno avtonomijo zatürala! Kdo se ni uprl podržavljenju avtonomnih doklad?

Današnji voditelji SLS!

Kdo ni hotel sklicati pokrajinskega zbora, čeprav je sam »Slovenec« objavil že imena kandida-
tov?

Današnji voditelji SLS!

Čegave podpise nosijo skoro vse centralistične uredbe in navedbe beograjske vlade v letih 1918 in 1. 1919?

Ali ni tam nobenega podpisa dr. Korošca?

Kar vzemite v roke »Uradni list« letnik 1918 in 1. 1919 in berite! Tam stoji natanko s podpisu potrjeno, kdo je bil takrat največji centralist, ko bi se bilo dalo rešiti še mnogo!

Ljudje pa, ki so staro avtonomijo lahko miselno in lahko verovno zapravili, kar dokazujejo odloki v »Uradnem listu«, gotovo ne bodo potrebne nam samouprave znali niti nazaj pridobiti, še manj pa obvarovati. Zapravljiveu, ki je grunt za pravil, ga noben pameten človek ne daje nazaj!

Današnji eseslarji vam bodo govorili, kako lepo je bilo takrat, ko smo imeli še staro deželno avtonomijo. Oni bodo kazali na številne mostove, kazali bodo na nekdanje ceste, kazali bodo na vodovode, na lepa šolska poslopja itd. in pripovedovali bodo, da je vse to zasluga SLS!

Kaj morate odgovoriti na tako pripovedovanje? Vi odgovorite: Vsa ta lepa dela so ustvarili s t a r i voditelji SLS, ki so jih mladiči pregnali! Kar so ustvarili dr. Sušteršič, dr. Lampe, dr. Zaje, dr. Pegan in drugi, to so današnji voditelji SLS lahko miselno zapravili in te zgodovinske resnice nobena laž in nobeno zavijanje ne spravi s sveta!

Sedaj pa še eno o samostojnih demokratih (žerjavovcih). Ti se vam bodo lagali, da gre pri sedanjih volitvah za takozvano »napredno fronto« proti klerikalcem in da je zato potrebno, da naši pristaši podpirajo dr. Žerjavo.

Povemo na ves glas, da je tako govorjenje budalnost prve vrste. Mi predobro poznamo »naprednost« dr. Žerjavovih pristašev!

To »naprednost« smo mi občutili v zadnjem volilnem boju.

Takrat so na demokratsko povelje plenili časopise. Takrat so orožniki hodili v kmečke hiše v politične svrhe. V imenu »naprednosti« so plačani ljudje ljudi pretepali. V Trbovljah leži ubit rudar Fakin. Takrat so ljudem mečkali prste! Kaznovan pa ni bil nihče!

Kmetje! Ali hočete tako »naprednost«? Če hočete, da vas bodo še enkrat morali orožniki preganjati zaradi politike, če hočete, da

Vas bodo topli — ej, potem volite dr. Žerjavo in njegovo »napredno fronto«!

Kdor pa razume svobodo kot svobodo, bo volil Slovensko kmečko stranko.

Kam je šel denar?

Senzacijelna razkritja Stjepana Radića. Denar »Slavenske banke« za »prosvetne in kulturne namene«. — Dr. Žerjavo je bilo nakazanih pol milijona dinarjev!

Žalostna usoda »Slavenske banke«, ki je morala pred nekaj meseci ustaviti svoja izplačila, bo marsikateremu slovenskemu hranilcu prizadevala še težke ure. Ljudje, ki so nosili svoje težko prislužene novce v ta denarni zavod, omamljeni pač od visokih obresti, se danes s težko skrbjo vprašujejo, kdaj in kako in koliko bodo dobili svojega denarja nazaj, in preklinjajo tisto uro, ko so se dali od brezvestnih ljudi pregovoriti, da so dali svoj denar v ta zavod.

Minister za trgovino dr. Krajač je nedavno ugotovil na podlagi uradnih podatkov, da znaša izguba pri »Slavenski banki«, ki jo bodo morali pretrpeti vlagatelji in delničarji, mnogo nad 100 milijonov dinarjev. Večina tega denarja je iz Slovenije. Za Slovenijo je taka vsota denarja ogromna izguba. Ni torej nič čudnega, če ljudje še danes neverjetno majejo z glavami in se z ogorčenjem vprašujejo: Kam pa je šel ves ta ogromni denar? V zemljo se vendar ni udrl, ampak mora pač nekje biti!

Na to težko vprašanje odgovarja Stjepan Radić v svojem listu »Dom«. Tam ugotavlja na podlagi dokumentov sledeče:

1. Da so trije ravnatelji banke dobivali visoke nagrade;

2. da so neki prijatelji in pristaši Svetozara Pribičevića (SDS! op. ur.) prejeli od banke podpore v politične in kulturne svrhe, ne da bi od tega denarja morali polagati račune;

3. da so radikali v Sloveniji za svoje liste dobili iz tajne rezerve banke večje vsote;

4. da je dobila podpora demokratska organizacija v Zagrebu;

5. da je neki radikalni list v Sloveniji dobil podporo več stotisoč dinarjev;

6. da je neki upravni svetnik v Zagrebu dvignil iz tajne rezerve banke večje zneske.

Zveze med Pribičevićem in »Slavensko banko« nas zaenkrat manj zanimajo, ker je to bolj zadeva Hrvatov. Mnogo bolj nas zanima zadeva dr. Žerjavo.

Iz Radićevega »Doma« namreč izvemo, da je banka dala 1. 1923 dr.

Žerjavo znesek (»Jutro« pravi »kredit«, op. ur.) 500.000 Din v politične in kulturne svrhe brez dolžnosti polaganja računov.

To je težka zadeva, ki je tudi nedeljisko »Jutro« ne more utajiti. Interesantno pa je, kako skuša »Jutro« to stvar omiliti. Pravi namreč:

»Ali in koliko se je g. dr. Žerjavo iz tega kredita izplačalo (čemu je bilo potem nakazano?) v prvi polovici 1. 1923. (kaj pa kasneje?), to ugotoviti se g. Radiću ne zdi potrebno, dasi bi bil pri tem doznal, da se je cela stvar izvršila v vsakem oziru absolutno korektno in pravilno. Dognal bi pa še več, in sicer to, da izplačilo, v kolikor se je sploh izvršilo, ni niti najmanj obremenilo banke, ker sploh ni šlo iz njenega žepa.«

»Jutrova« obramba dr. Žerjavo oziroma »Slavenske banke« je naravnost vzor, kako se koga ne sme braniti. »Jutro« ne taji, da je dr. Žerjavo bilo res nakazanih pol milijona dinarjev in sicer v politične in kulturne svrhe. Dokaz za to je tukaj in je fotografiran. Če pa je bil ta denar nakazan res »v prosvetne in kulturne svrhe«, ali ni bila potem sveta dolžnost dr. Žerjavo, da ves ta denar čimprej dvigne in ga izroči svojemu namenu? In če je bila ta vsota nakazana v poštene namene, čemu potem zagonetni dostavek »brez obveznosti polaganja računov«?! Navadno namreč tudi največji »dobrotniki« radi vidijo, če se jim potem z računi dokaže, kam so denar dejali! Po »Jutru« pa dr. Žerjav ni dvignil cele vsote v prvi polovici 1. 1923. — ali ni s tem oškodoval denarne pomoči tako zelo potrebnih »kulturnih in prosvetnih svrh«?

Še lepša pa je trditev »Jutra«, da dr. Žerjavo nakazana vsota »ni niti najmanj obremenila banke, ker sploh ni šla iz njenega žepa!« Od kod pa? Ali je imel dr. Žerjav mogoče svoj denar vložen pri banki? Če ga je imel, čemu potem razne klavzule in opazke? Kdor ima svoj denar, ga lahko dvigne brez »kulturnih svrh« in tudi ne potrebuje opazke, »da mu ni treba polagati računov«, ker s svojim denarjem

pač lahko vsak dela, kar sam hoče! Če hoče »Jutro«, da bo javnost verjela, da dr. Žerjavu nakazani znesek ni obremenil banke, in da ta znesek ni šel iz bančnega žepa, se bo moralo že potruditi, da najde v bančnih knjigah tudi nakazilo »neznanega dobrotnika« na račun dr. Žerjava, s katerim je bil omenjeni znesek tudi vplačan. Malokdo pa bo hotel verjeti, da bi si bil pustil dr. Žerjav dopasti opazko »brez obveznosti polaganja računov«, če je bil znesek zanj vplačan, ker banke potem prav nič ne briga, kako kdo porabi zanj vplačani denar, ker je v tem slučaju njegov in ga mora banka enostavno izplačati brez vsake opazke.

Končno naj omenimo, da dr. Žerjav ni edini človek, ki mu je »Sla-

venska banka« nakazala denar. »Neznani dobrotnik« se je spomnil še nekaterih drugih mož, o katerih bomo govorili kasneje.

Ugotavljamo pa, da je »neznani dobrotnik« moral bi silno naklonjen slovenskim samostojnim demokratom, kajti vsi, ki so prejeli denar od »Slavenske banke« v kulturne svrhe, so sami odlični zastopniki slovenske samostojne demokratične stranke in njihovih zaveznikov.

Drage pa so bile »prosvetne in kulturne svrhe« za vlagatelje »Slavenske banke«, silno drage! Človek bi skoro rekel, da se je moral podražiti za »prosvetne in kulturne svrhe« tudi moka in meso in obleka in obutev in drva in celo premog...

Naš pokret.

Četrto pismo.

V današnji Čehoslovaški republiki je nosilec idej in dela kmetijskega pokreta »Republikanska stranka čehoslovaškega poljedelskega in malokmečkega ljudstva.« Ta država je že močno industrijalizirana. Statistika gospodarstva nam pove, da živi v tej državi 39,6 odstotkov vsega prebivalstva od poljedelstva, 38,8 odstotkov pa od industrije. Zato je razumljivo, da prihaja to do izraza tudi v političnem življenju in sicer v tem pogledu, da je ponovno vodila ta stranka usodo te države v koalicijski s češkimi socialisti.

»Republikanska stranka čehoslovaškega, poljedelskega in malokmečkega ljudstva« se je razvila iz nekdanje Češke agrarne stranke, ki je nastala že v stari Avstriji l. 1896. Ko je nekdanja velika mladočeška stranka, ki je nasledila prejšnjo Riegerovo staročeško stranko, začela slabeti in polagoma razpadati vsled zbujeane stanovske zavesti kmetov na eni, a delavcev na drugi strani, je vsporedno s češko socialno demokratično in češko narodno socialno stranko rasla tudi »Češka agrarna stranka«. Na kmetih je imela spočetka prestatiti boj na dve strani: proti socialistom na eni, a proti krščanskim socialcem (klerikalcem) na drugi strani. Spočetka je bila v političnem in socialnem oziru zelo konservativna, ker se je opirala le na večje kmetijske posestnike, predvsem pa na veleposestnike. Potek dogodkov pa je stranko gnal vedno bolj na levo, politično in socialno, zlasti še, ko je bila leta 1907 uvedena v Avstriji splošna in enaka volilna pravica za dunajski državni zbor. Njen tedanji vodja je bil K. Prašek, ki je kot reprezentant stranke postal že v Avstriji minister poljedelstva. On je bil silno konservativen, ki je z viška gledal na male ljudi in je cenil ljudi po premoženju. Toda jedro stranke je bilo zdravo in zato je prišel v navskrižje z večino strankinih pristašev. Že leta 1911 ga je morala stranka izključiti. Toda stranka ga je pozneje zopet sprejela in l. 1920 je bil izvoljen v praški senat, ki mu je postal predsednik. Bil pa je z novo socialno smerjo v stranki vedno bolj nezadovoljen, pri vsaki priliki

je naglašal svoje konservativno socialno gledanje, tako da je morala stranka paziti nanj. Razmerje med njim in stranko je postalo nevzdržno in zopet ga je bilo treba izločiti. Povod za to so dale umazane afere v takozvani »špiritusovi komisiji«, katere predsednik je bil Prašek. Leta 1925 je skušal stranko razcepiti s tem, da je ustanovil novo agrarno konservativno stranko, katere glasilo je bil dnevnik »Na pravo« (»Na desno«). Toda pri volitvah je dobila stranka komaj 27 tisoč glasov in nobenega poslanca, prav tako tudi nobenega zastopnika v senatu. S tem je stranka tudi razpadla.

Kakor skoro vse češke stranke, tako je tudi »Republikanska stranka čehoslovaškega in malokmečkega ljudstva« silno dobro organizirana. Sistematično je tekom let izgradila svoje politične, svoje gospodarske in svoje prosvetne organizacije, zlasti pa svojo mladinsko organizacijo, ki je danes takorekoč njeno hrbtišče. V gospodarski organizaciji se ponaša s številnimi strokovnimi organizacijami in institucijami, s hranilnicami, kmetijskimi zadrugami, zavarovalnicami za živino, elektrarnami itd.

Njeno časopisje je zelo razvito. V celi vrsti podeželskih mest ima svoje politične tednike. Centralno njeno politično glasilo pa je dnevnik »Venkov« (»Podeželje«), ki izhaja v Pragi in katerega glavni urednik je senator Vraný. Poleg tega izdaja stranka v Pragi še dnevnik »Večer« in poljudno pisani list »Cep«; nadalje ilustrirani list »Rozkvět«, revijo »Brázda« in ženski list »Zvěstování« ter celo vrsto strokovnih listov. Na Slovaškem ima stranka dva dnevnika in sicer »Slovenský deník« in »Slovenská politika«. V Pragi služi njenim gospodarskim organizacijam dobro fundirana »Agrarna banka«, a časopisnim ter književnim podjetjem cela vrsta tiskarn, ki so last stranke.

Po zlomu Avstrije je stranka krenila močno na levo. V kulturnih in socialno političnih vprašanjih je hodila vsporedno s socialističnimi strankami, tako da ni časovno prav nič zaostajala. V narodnih vpraša-

njih jo je vodilo vedno realistično čuvstvo kmetijskega prebivalstva. Poglavitna misel njenega programa je, da tvori poljedelska produkcija temelj družabnega življenja sploh. Zato izreka potrebo, da se pospešuje in podpira to produkcijo in njeno nosilca — kmetijsko ljudstvo. Zato je polagala stranka tudi vso pažnjo na zemljiško reformo. Njeno stremljenje gre za tem, da pride kar največ veleposestniške zemlje, ki jo je tam zelo veliko, v posest malih kmetovalcev. Pri tem pa ne pozablja na to, da je treba zemljo bolj intenzivno obdelovati in da so za to potrebne strokovne kmetijske šole vseh mogočih tipov, kakršna je pač produkcija v dotičnem kraju. Samo glede razdelitve veleposestniških gozdov stranka še ni prišla do končne odločitve. Zaenkrat jih je postavila pod državni nadzor. Prevladuje pa menda misel, da se naj ti gozdovi porazdele med prizadete občine pod gotovimi obvezami. V carinski politiki se je postavila stranka na stališče paritete med poljedelstvom in industrijo ter zahteva vsled tega uvedbo agrarne zaščitne carine, vsled česar je prišla v spor s socialističnimi strankami, ki tega nočejo. V socialni politiki je zasledovala ta stranka stvarno izboljšanje življenjskih pogojev vseh, ki delajo. Tam, kjer je poljedelstvo kapitalistično organizirano, na primer v zelo razviti sladkorni industriji, je uvedla celo osemurni delavnik tudi za dotične

poljedelske delavce in se pripravljala, da v bližnji bodočnosti izvede tudi starostno in invalidno zavarovanje delavcev ter samostojnih pridobitnikov. To vse so stvari, od katerih smo mi zaradi gospodarske zaostalosti in političnih prilik še zelo daleč in ki so razumljive, ako upoštevamo veliko industrializacijo na Češkem ne le v obrtnih strokah, ampak tudi v poljedelstvu, zlasti na zelo razsežnih fevdalnih veleposestvih. V kulturnih vprašanjih je stranka odločno napredna, seveda ne »napredna« v smislu starega in preživelega dunajskega liberalizma, kakšen je še pri nas poznan.

V nacionalnem oziru je stranka zmerna. Ker prebivajo v Čehoslovaški republiki številne narodne manjšine, zlasti pa Nemci, naglašajo stranka, da je treba Čehom tudi političnega sporazuma z njimi. Pred kratkim je stranka, ki je danes v republiki najmočnejša, res sestavila državno vlado, v kateri so prvič, odkar ta država obstoji, tudi zastopniki Nemcev. V zunanji politiki je stranka podpirala politiko zunanjega ministra dr. Beneša, ponovno naglasujoč svoj odločni pacifizem (miroljubnost) in francosko orijentacijo. V notranji politiki pa je ona najbolj zanesljiv element demokratične vladavine v smislu idej »tatičke«, to je prezidenta Marasyka.

V prihodnjem pismu si hočemo ogledati njene glavne politične vodnike in njeno politično moč.

A. Prepeluh.

Hud boj.

V Beogradu se je vnel hud boj med onimi, ki branijo korupcioniste, t. j. ljudi, ki so na protizakonit način bogateli na državne stroške, in pa med onimi, ki hočejo to strašno in ves državni organizem razdirajoče zlo zatreti s korenino. Na čelu borbe proti korupciji stoji Stjepan Radić.

Radić je objavil v svojem listu »Dom« pretekli teden članek, ki je vzbudil v vseh političnih krogih velikansko pozornost. Članek se glasi:

»Sedmega decembra se zopet sestane narodna skupščina in tedaj bo anketni odbor za preiskavo korupcije moral predložiti parlamentu svoje poročilo in staviti svoje predloge glede raznih afer, zlasti one, ki se tičejo Radeta Pašića.

Ta slučaj je sledeči:

Naša država je dala neki tvrdki na Češkem v popravilo večje število lokomotiv in vagonov. Pogodba, ki jo je sklenila država s tisto tvrdko, je bila sama na sebi slaba. Mnogo hujše pa je še to, kar se je dogladlo tekom preiskave, ki jo je vodil anketni odbor. Anketni odbor je ugotovil, da strojni oddelek v ministrstvu za promet ni nikdar revidiral mnogobrojnih računov omenjene tvrdke, čeprav so računi iznašali milijone! Strojni oddelek bi moral po svoji uradni dolžnosti vsako fakturo (račun) pregledati, če se ujema s sklenjeno pogodbo in če so zaračunane svote točne. Ta oddelek bi bil moral dalje pregledati, če je tvrdka rabila dober ma-

terijal itd. V slučaju Radeta Pašića ni bila pregledana niti ena faktura! Večina računov je bila sicer vidirana, t. j. račun je dobil znak, da ga je nekdo videl, toda velik del računov nima niti tega znaka! Kar pa je najhujše, je to: Dvanajst »debelih« računov, in sicer dva za lokomotive in 10 računov za vagona, se je »izgubilo«, in anketni odbor ni mogel dobiti duplikatov od fabrike niti direktno niti s pomočjo našega ministrstva za vnanje zadeve!

A čeprav niti ena faktura ni bila pregledana, čeprav mnogo računov nima niti znaka, da jih je kdo vsaj videl, čeprav računске svote niso bile seštete, da bi se ugotovilo, koliko je naša država dotični fabriki skupaj dolžna, čeprav 12 računov sploh manjka, to vse skupaj ni oviralo tedanjega ministra za promet dr. Velizarja Jankovića, da je predlagal finančnemu ministru Stojadinoviću, naj stavi skupno z njim ministrskemu svetu predlog, da se izplača omenjeni češki tvrdki nekaj nad 50 milijonov čeških kron in to na podlagi enostavne pismene zahteve češke fabrike.

Predsednik vlade je bil takrat Nikola Pašić. On je poleg omenjenih dveh ministrov prvi podpisal predlog, da se ta ogromna svota izplača, ne da bi bil zahteval račune, še manj seveda pa, da se zasliši kak strokovnjak iz strojnega oddelka!

Tudi drugi ministri so ta predlog podpisali, seveda sami radikalni, ker je navada, da podpišejo vsi,

kar podpišejo resorni minister, finančni minister in predsednik vlade.

Pripomniti je treba, da sta se nahajali takrat, ko se je ta denar izplačeval, v popravilu še 2 lokomotivi in 10 vagonov. Naglasiti je treba, da je za časa pogajanj češka krona silno poskočila, dinar pa je padel, tako da je fabrika sama ponudila 30% popusta. Naši pa o popustu niso hoteli nič slišati. Namesto, da bi pristali na popust, se pristali na povišanje 23%! Na ta način je naš dolg narastel na silne milijone, s tem pa je narastla seveda tudi provizija, ki je bila skrivaj dogovorjena. Provizijo je določil in v glavnem tudi dobil izplačano Rade Pašić. Nepobitno je dokazano, da je dobil 4 milijone čeških kron ali 10 milijonov dinarjev po tedanji dinarski vrednosti.

Njegov oče Nikola Pašić je za to odgovoren moralno in politično. Ravno tako tudi ministri: Velizar Janković, Milan Stojadinović in Kojić, naslednik Velizarja Jankovića.

Kolikšna je kriminalna odgovornost Nikole Pašića, naj ugotovi sodišče, in poštenje in pravica zahte-

vata, da jih parlament izroči sodišču. Kar pa se tiče Radeta Pašića, mora parlament pozvati vlado, da ga izroči državnemu pravdnstvu, ki ga mora zapreti in izročiti sodišču.

Za poštene ljudi je ta stvar sama po sebi razumljiva. Toda korupcionisti mislijo drugače. Oni mislijo, da imajo v parlamentu večino in da bodo hrvaški kmečki poslanci 7. decembra ostali osamljeni in da bodo korupcionisti zopet sami dobili vlado v svoje roke brez vsake kontrole.

Oni pa se bodo zmotili. Tega ne bo — dne 7. decembra bo zmagalo poštenje.

Zgodilo se bo to, kar je meni (Radiću) rekel odlični član kluba Ljubice Jovanovića, g. Vasilij Trbić.

»Prišel je čas, da zdrobimo vlado lopovov. Prišel je čas, da damo kmečkemu narodu neverjeten pollet. Ves narod bo nanovo oživel, ko bodo lopovi zdolaj, a poštene ljudje zgoraj.«

Poštenje bo tudi v naši državi močnejše kakor korupcija.

Stjepan Radić.

Nestrpnost.

Vsi ljudje v Sloveniji vedo, da Slovenska kmetijska stranka ni verska sekta, ampak je politična stranka kakor vsaka druga. Glede vere in cerkve je naše stališče: Mi nismo proti veri, ker vero in duhovnike spoštujemo. Tudi v našem programu ni nič protiverskega. Zato pa so člani naše stranke lahko tudi duhovniki, ne da bi s tem zagrešili kakšen greh. Tudi na Hrvaškem je v hrvaški kmečki stranki jako mnogo duhovnikov in nikdar jim višja cerkvena oblast še ni prepovedala delovanja ali pa članstva v Radićevi politični organizaciji.

Ko so bile razpisane volitve v oblastne skupščine (deželne zbornice), smo mi sklenili upoštevati pri postavljanju kandidatov tudi naše duhovnike. Tudi duhovnik je državljani, ki ima iste državljanske pravice kakor vsak drugi. Tudi med duhovniki so veliki prijatelji kmečkemu stanu in jako dobri in preudarni gospodarji, kar so dokazali in še dokazujejo s svojim praktičnim delom. Toda mi smo obrnili, višja cerkvena oblast je pa obrnila!

Po določbah, ki veljajo za gg. duhovnike, mora kandidatura vsa-

kega duhovnika odobriti škof kot višja cerkvena oblast. Mi smo upoštevali tudi to določbo in smo zaprosili Presvetlega, naj dovoli, da moremo tudi mi postaviti duhovnika za našega kandidata.

Ljubljanski škof naši prošnji ni izvolil ustreči.

Tov. minister Pucelj, ki je tozadevno interveniral, je sicer opozoril, da kandidirajo duhovniki tudi na drugih kandidatnih listah. Če smejo kandidirati na listi SLS, ki je koncem koncev tudi politična organizacija, zakaj ne bi smeli kandidirati tudi na naši listi?

Presvetli je v svojem odgovoru sicer priznal, da v našem programu ni nič protiverskega, kandidature pa le ni dovolil!

Nas pušča ta odločba mirne. Mi smo storili s svoje strani vse, kar smo mogli, da tudi praktično dokazemo, da nismo proti veri in tudi ne proti duhovščini, toda proti odloku višje cerkvene oblasti ne moremo ukreniti ničesar.

Toliko našim pristašem in gg. duhovnikom v vednost.

SLS v Sloveniji.

Večkrat slišimo in beremo, da je SLS »legitimna zastopnica Slovencev«, kot najmočnejša stranka po svojem parlamentarnem zastopstvu. Zlasti se rad s tem baha in kliče v svet njen načelnik dr. Korosec.

Kaj je na tem resnice?

Kakor je pri tej stranki vse le zunanji videz, tako je tudi zunanji videz trditelj: SLS je zastopnica Slovencev. Zavoljo svoje nesposobnosti je ta stranka izgubila med Slovenci in njihovimi delavnimi stanovci vse zaupanje.

Volitve v zadnjih par letih v stanovske zastope med nami nam to jasno pričajo. Zastopnica najmočnejšega stanu med Slovenci je Kmetijska družba. V vodstvo te družbe so volili slovenski kmetje po veliki večini moze iz Slovenske kmetijske stranke — ali kakor pravi »Slovenec« Puceljevce. SLS, ki je imela preje večino v — Kmetij-

ski Družbi — je potisnjena v manjšino, ki pa se vedno bolj krči.

Zastopnica delavskih interesov je »Delavska zbornica«. Tudi delavci so po ogromni večini izrekli nezaupanje SLS in je izšla iz volitev v ta zastop kot najmočnejša stranka — stranka socialistov.

Pred kratkim izvršene volitve v trgovsko zbornico so dale večino SDS, tako, da so glavni zastopniki SLS, ki so bili preje dolgo dobo v tem zastopstvu propadli.

Torej vsi delavni in pridobitni stanovci v Sloveniji so izrekli nezaupanje vodstvu SLS.

Edino sredstvo, s katerim skuša ta gnala stranka še držati pristaše, je teror njenega časopisja, zloraba vere, laž in obrekovanje političnih nasprotnikov. Ker pa taka nemožna sredstva ne drže dolgo, zato vedno bolj kopni število njenih pristašev. — Vse na tej stranki je le senca, ki beži pred lučjo in resnico.

Delo učiteljev med narodom.

Naše kmetijsko ljudstvo na deželi je uka — in napredka željno, to se opaža obče. Zares, sliši se večkrat od drugih narodov, n. pr. od Nemcev, da stremi naše ljudstvo zelo za napredkom, kakor malokatero drugo. Nemec-strokovnjak se je izrazil ob neki priliki še pred vojno s sledečimi besedami:

»Pri nas Nemcih gre vse bolj na komando, pri vas Slovencih pa bolj po razumu in pameti. Z vašim kmetom bi se dalo marsikaj narediti, ker je od narave bolj razumen. Imel sem večkrat priliko to opazovati. Naš kmet je veliko bolj nazadnjaški.« Brez pretiravanja, kaj ni to značilno, kakšno mnenje imajo tuji o našem narodu?

Da, kaj vse bi se dalo pri nas narediti, če bi bila tudi naša podeželska inteligenca, tako, na mestu kakor je n. pr. nemška. Nemškemu kmetu je ljudsko-šolski učitelj vzor v vsakem oziru. V njem vidi neko popolnost, razumnost in delavnost. Nemški učitelj pravzaprav živi s kmetom, ga uči, bodri in spodbuja trajno k napredku. Kaj pa pri nas? Večina izobraženstva, zlasti sedaj po vojni gre nekam trimasto in brezobzirno svojo sebično pot, misleč, da je ljudstvo odvisno od njega. Temu pa ni tako. Ljudstvo opravičeno obsoja tako naziranje.

Ljudje so hvaležni za vsak nauk. Nikjer se ne sliši, da bi bil dober učitelj med ljudstvom osovražen. Nasprotno, ljudstvo dobrega učitelja spoštuje ter mu je hvaležno za vsak nasvet. Delavnemu učitelju se na kmetih ne dela nobena krivica. Učitelj je takorekoč lahko ljudski vzgojitelj v svojem kraju, če živi z ljudstvom. Seveda, če se pa učitelj nič ne briga za ljudstvo, se tudi ljudstvo nanj nič ne ozira. Dobro beseda in dobro delanje dobi prijatelja, sebičnost in ošabnost rodi pa prezir.

Vse tarna in se pritožuje čez slabe čase. Zlasti kmet občuti med vsemi sloji vso resnost in težko breme povojnih časov. Da, treba je resnega in poštenega dela med narodom. Stopiti morajo vsi v delokrog za obči napredek. Tudi učitelji so v to poklicani. Pustite razna postranska delovanja, kakor telovadbo, nogometaštvo itd. v ozadju ter posvetite se bolj praktičnemu udejstvovanju med našim narodom. Poleg osnovnih in splošno naobraznih nauk navajajte našo mladino predvsem k praktičnemu delu in k ljubezni do kmečke grude. Nikdo ne zahteva od vas kaj nemogočega, ampak le to česar nam lahko nudite. Opazujemo tudi, da vas mnogi predstojniki sekirajo in zahtevajo nemogočega od vas. Mi pa vam svetujemo, da uredite predvsem šolske vrtove tako, da bodo odgovarjali v resnici svojim namenom. Izgovori, da ni sredstev na razpolago itd. ne drže; treba si je znati pomagati. Odkrito povemo, da se ljudsko-šolski učitelj lahko udejstvuje samo v treh panogah kmetijstva med nami, in to so — v sadjarstvu, čebelarstvu in vrtnarstvu. Vsakdo, ki zahteva od učitelja kaj več iz kmetijstva, je krut nepoznavalec razmer in velika zavora napredku.

S tem pa ni rečeno, da smo nasprotniki proti drugemu udejstvovanju učiteljstva na kmetih. Zelo radi vidimo, da učitelj uči petje, ustanavlja pevske zbornice ter priredi tu in tam kako igro s starejšo mladino. Ampak, glavno njegovo udejstvovanje naj ne bo le v zgoraj navedenih panogah. Kakor nekdanj, tako, tudi dandanes: učite mladino saditi, cepiti, precepljavati itd. sadno drevje, čebelariti in opravljati razna vrtnarska dela. Tu boste imeli uspehe in ljudstvo vam bo hvaležno. Ne zahtevamo od vas, da

Enrilo
Splošno priljubljen
kavni nadomestek
okusen i cenen.
Dobliva se v vsej
dobro asortiranih
kolonialnih trgovinah.

bodete naši hlapci, ampak naši prijatelji. Vaše nujne pomoči potrebujemo tudi pri naših korporacijah, kmetijskih podružnicah, sad-jarskem, čebelarstvu itd. društvu.

Tukaj ste lahko naši voditelji. Le obči kmetijski napredek naj bo glavni cilj vašega dela. V tem znamenju vas iskreno vabimo v naš krog.



Zato kupujte

da boste sveži in zdravi, prvovrsten pridatek h kavi ter

ZAHTEVAJTE povsod

KOLINSKO CIKORIJO

ki daje kavi fin okus, barvo in izdatnost. Pri nakupu pazite da dobite samo prave takšne le zavitke:



Shodi in razne prireditve.

Konjice. Dne 5. decembra 1926 ob 10. uri se vrši v Konjicah v hotelu »Jelen-Donutrovič« konference »Slovenske Kmetijske Stranke« za okraj Konjice. Seja je obvezna, vsled tega je dolžnost vsakega pristaša, posebno pa vseh krajevnih organizacij celega okraja, da se točno in polnoštevilno udeležijo. — Švikaršič, predsednik okraj. org. Slov. Kmetijske stranke za okraj Konjice.

Cvetkovec pri Ormožu. V nedeljo, dne 28. novembra se je vršil pri tov. Francu Peteku, županu v Cvetkovcih, shod Slovenske Kmetijske Stranke. — Poročal je tajnik Okrožnega odbora tov. Roman Bendé o programu in statutu stranke ter opisal delovanje nasprotnih strank. Koj nato je bila ustanovljena nova krajevna organizacija s sedežem v Cvetkovcih, ki je izvolila sledeči odbor: preds. tov. Leben Ivan, tajnik tov. Megla Franc, blagajnik Valentin Petek, krajevni zaupnik tov. Franc Petek, župan in načelnik naše Kmetijske hranilnice in posojilnice v Ormožu; odborniki pa tovariši: Franc Nemec, Vincenc Leben, Matija Zdravec in Andrej Cvetko. Imena teh uglednih mož jamčijo, da je ta nova trdnjava žive kmečke misli in zavesti postavljena na zdrav temelj. Po proglasitvi ustanovitve nove krajevnice organizacije je tov. R. Bendé govoril o oblastnih volitvah. Zatem se je razvila debata o obupnem stanju, ki ga je povzročila neregulirana Drava od zadnji poplavi s tem, da si je izbrala povsem novo strugo. Prisotni soglasno prosijo tov. min. Puclja, da si položaj na licu mesta ogleda ter ukrene vse potrebno. Pri tej debati je padlo tudi nekaj pikrih in ostrih opazk na račun SLS. Sledil je razgovor o agrarni reformi. — Po kratkem

odmoru je sledilo razpravljanje o ustanovitvi Kmetijske gospodarske zadrage ter se je sklenilo, isto še pred Novim letom ustanoviti. Za to bo skrbel pripravljalni odbor, ki je sestavljen iz tovarišev: Petek Fr., Senica Al., Senica Anton; Janžekovič Filip, Megla Blaž, Roškar Jakob in Leben Vinc. Pravila ter ostale ustanovne listine so pripravljene. Odbor bo določil dan za definitivno ustanovitev zadrage, ki ima v imenovanih možeh vse predpogoje za trden obstoj in lep razvoj v korist delovnega ljudstva. — Novi organizaciji želimo, da bi delovala v duhu programa in pravilnika ter skrbela za pridobitev članov ter naročnikov za »Kmetijski list«. — Naprej po načrtani poti!

—rb.

Dopisi.

Podbrezje. Martinova nedelja ostane sigurno v lepem spominu za naše gasilno društvo. Tega dne so namreč naročili naši vrli gasilci pri tvrdki »Renault« v Parizu, odnosno pri njenem zastopniku gosp. A. Lampretu v Ljubljani, Dunajska cesta 22, prepotrebno motorno brizgalno. Omenjeno gasilno društvo se je ustanovilo komaj pred letom dni, a je izredno delavno; spočetka si je mislilo postaviti najprvo gasilni dom oz. dvorano, kjer bi se prirejale predstave in poučni tečaji, a si je premislilo, ker se je priklatlila v našo okolico požigalska tolpa. Odločilo se je torej zbog vedno se ponavljajočih požarov, da je kupilo motorno brizgalno. Naročena motorna brizgalna je močna 36 konjskih sil in bo dajala 1000 litrov vode na minuto pri 6 atmosferah, da se bo lahko brizgalo na 3 do 4 cevi hkratu! Po potrebi pa

se bo tudi lahko brizgalo s pritiskom 12 atmosfer. Seveda bo treba k brizgalni tudi mnogo cevi, katerih pa društvo ne zmore kupiti, ker nima zadosti denarja. Zanašamo pa se gasilci na radodarnost podbrežskih in okoliških posestnikov, da nam ne odrečejo podpore, ko bomo prihodnje dni pobirali les in druge darove za to prepotrebno gasilsko orodje! Največjo korist bodo imeli od tega itak oni, kajti če bodo imeli gasilci k tej brizgalni še zadosti cevi, se jim sploh ni treba bati večjega požara, kot se je pokazalo pred par leti na Bornovi žagi v Trzihu in prejšnji teden na Okroglem pri Naklem, kjer bi drugače pogorelo polovico vasi!

Iz Ptujске gore. Tukaj pri nas je bila v nedeljo, dne 21. novembra 1926 v gostilni g. Viktor Štefančiča »Kmetijska veselica«. Bila je jako dobro obiskana. Na veselici je bilo prav veselo. Do prepira ni prišlo, kar se malokdaj zgodi. Igrali so domači tamburaši, kojim se je v prvi vrsti zahvaliti za lep vspeh. Sploh najlepša hvala vsem onim koji so veselici pripomogli. Malo pa moramo tudi pogledati na one, koji niso hoteli priti. So kakor nož na dve strani. Bojijo se menda drugih, da bi ne bili kregani. Premalo je torej še pravih kmetov, koji bi skrbeli za organizacije.

Zdole pri Vidmu. V nedeljo dne 21. novembra t. l. so položili na

Zdolah k večnemu počitku Janeza Šoba, mesarja, gostilničarja in posestnika. Dočakal je lepo starost 81 let. Bil je izrazit značaj cele zdolske fare. Bil je dolgo vrsto let župan in pozneje občinski svetovalec. Bil je silno podjetnega duha za pravo kmetijsko stvar. V tem duhu je tudi vzgojil vse svoje otroke. Kakor on sam, tako so organizirani vsi njegovi potomci na Zdolah v Slovenski kmetijski stranki, ki ji je ostal zvest do svoje smrti. Še kot bolehen starček se je udeleževal vseh volitev in se živahno zanimal za stranko. Bil je globokega verskega prepričanja in kot cerkveni ključar se je zanimal za cerkvene potrebe kakor za svoj dom. Občanom in vaščanom je bil odkrit so-sed in občan.

Vitanje. Smrtna kosa. Po dolgi in mukepolni bolezni je za vedno zatisnila oči gospa Marija Koren v 38. letu. Zapustila je tri neodrasle otroke, od teh dva bolna. Bolehala je že več let na jetiki in od meseca maja je bila popolnoma navezana na postelj. Bila je marljiva, trezna in poštena mati. Pokazal je pa tudi lepi pogreb ob asistenci treh duhovnikov in pevski zbor Vitanjski pod vodstvom gospoda visokošolca Koserja, kako je bila rajnica priljubljena. Tov. Korenu in celi rodbini naše najiskrenejše sožalje, a dragi rajnici naj bo zemljica lahka!

Razne politične vesti.

Brez kompromisov! Jako priljubljen način političnega boja je postal zlasti zadnja leta kompromis, t. j. zveza dveh ali več strank proti kakšni nasprotni stranki ali skupini. Tako smo imeli pri zadnjih državnoborskih volitvah »narodni blok«, t. j. zvezo radikalov s samostojnimi demokrati. Pri volitvah v ljubljanski občinski svet smo imeli »Zvezo delovnega ljudstva«, v kateri so sedeli esesarji, socialisti in komunisti. Ne rečemo, da včasih take zveze ne bi bile umestne, ne sme in ne more pa kompromis postati pravilo, kajti enkrat mora svet le vedeti, kaj in koliko pomeni vsaka politična stranka sama za sebe! Če se združita dva trgovca, morata najprej vedeti, koliko bo vsak prinesel s seboj v skupno podjetje, sicer ne vesta, kako naj se dobiček (oziroma izguba) pravilno razdeli. Zato je naše mnenje o političnih kompromisih sledeče: Pri volitvah naj nastopa vsak sam, da se vidi, kaj in koliko da ima. Po volitvah pa se naj sklepajo zveze, če so že potrebne, toda na podlagi pri volitvah ugotovljene moči. Samo na ta način si lahko vsaka stranka zagotovi svoji moči primeren vpliv.

Ali bomo kaj dobili? Na naše tajništvo prihajajo dan na dan pisma vlagateljev »Slavenske banke« z vprašanjem, če in kdaj bodo dobili kaj svojega vloženega denarja nazaj. Odgovarjamo, da je akcija v teku, da se reši, kar se še rešiti da, in vlada bo storila vse, kar more. Čudežev pa nobena vlada ne

more delati. Mnogo bi se dalo rešiti, če bi oni ljudje, ki so dobili denar, ne da bi ga bili vložili, vsaj nekaj tistega denarja vrnili ubogim kmetom, deklam in delavcem, ki so svoj denar v banko vlagali. Vlada ni od banke nič dobila v »prosvetne in kulturne svrhe« (glej naš članek, op. ured.), zato tudi ne more nič vračati.

Slavenska banka in SDS. Samostojni demokrati se silno branijo vsake zveze med SDS in Slavensko banko — sedaj namreč, ko ni več denarja! Toda prej, ko je šlo še bolj gladko, se te zveze niso tako branili. V »Slavensko banko« je namreč vlagalo svoj denar tudi precej lepo število slovenskih hranilnic. In glej čudo! Med temi hranilnicami je večina takih, kjer imajo vodstvo (ali so ga vsaj imeli) najvernejši pristaši SDS! S tem pa nočemo reči, da je dobila SDS kakšen denar od Slavenske banke. Nasprotno. Slavenska banka ga je menda dobila od SDS — uboga SDS! Zato tudi SDS trpi take izgube...

Resnica in laž. Zadnji »Domo-ljub« piše, da so bile deželne avtonomije pokopane s sprejetjem vidovdanske ustave. To ni res. Res pa je, da takrat, ko je bila sprejeta vidovdanska ustava, ni bilo nič več za pokopati, ker je avtonomijo temeljito zafurala SLS že v letih 1918 in 1919! Dokaz: Podpisi dr. Korosca na raznih centralističnih zakonih, objavljenih v omenjenih letih v »Uradnem listu«.

Dr. Korošček program, ki ga razvija v »Slovenec« z dne 28. novembra za oblastne volitve, je strašno plitev in prazen. Same nade, bombastične fraze brez jasnosti podrobnega dela. Mož še vedno živi v dobi pred vojno, ko so se vlekli avstrijski parlamentarci za jezike, dokler niso uničili drža-

ve. — Misli, da je naša država jezikovno razdrapana Avstrija; zato hoče razvneti plemenska nasprotja in sovraštvo, da bi od tega živela njegova stranka v Sloveniji. Tako delo je ogabno in za dobrobit ljudstva in države nad vse kvarno. — Drzno je klicati v svet, da so oni, ki stremijo za skupno, vzajem-

no bratsko delo med vsemi plemenimi, zatajili svojo mater, da so ji nezvesti sinovi. Nad vse drzno je svariti slovensko ljudstvo pred »narodnimi protivniki« (misli pač Srbe in Hrvate?), da nam ne vzamejo še teh mrvic pravic v samoupravi in jih ne uporabijo v škodo slovenskega naroda. — Doklej bodo

smeli taki čudni politiki še spuščati take strupene klevete v svet, ki so pogubne za narod in državo?!

Naznanjamo, da se zopet vrši letos velika božična prodaja v vseh oddelkih in prostorih veletrgovine R. Stermecki, Celje, po globoko znižanih cenah.

Novice in zabava.

Novo slovensko mesto in trg. Kralj Aleksander je na državni praznik 1. t. m. podpisal ukaz, po katerem se Tržič povzdigne v mesto. Z istim ukazom je vaška občina Trbovlje kot največji industrijski kraj Slovenije povzdignjena v trg.

Vrednost denarnih pošilk. Minister pošte in brzojava je predložil načrt zakona, po katerem se bodo vsi oni, ki na denarni pošiljki označijo manjšo vrednost kakor jo pošiljka vsebuje, morali — ako se to od strani kompetentnih poštinih organov ugotovi — zagovarjati zaradi goljufije po kazenskem zakonu, razen tega pa še plačati desetkratno vrednost premalo plačane pristojbine.

Proračun okrajnega zastopa v Mariboru. Po določbi člena 59. zakona o okrajnih zastopih z dne 14. novembra 1866, štaj. dež. zakonika šte. 19, se s tem naznanja, da je razgrnjen proračun okrajnega zastopa v Mariboru za leto 1927 od vštete 2. decembra do vštete 15. decembra 1926 javno v pogled v pisarni okrajnega zastopa v Mariboru, Koroška cesta šte. 26/II. med uradnimi urami. Morebitne pripombe k temu proračunu je vložiti v roku zgoraj določenega časa. — Gerent: Anton Lipovšek s. r.

Sprememba predloga o kontroli izvoza poljskih pridelkov. Trgovinski minister je spremenil prvotni načrt zakona o kontroli izvoza poljskih pridelkov v toliko, da so mnoge odredbe omiljene in fakultativne, ne pa obvezne.

Državne tovarne svile. Trgovinsko ministrstvo je v sporazumu s poljedelskim in finančnim ministrom predložilo osnutek zakona, po katerem bi spadale državne tovarne svile odslej v kompetenco poljedelskega ministrstva.

Na drž. kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se odda mesto služitelja vinarske, odnosno kmetijske stroke. Prosilci morajo biti odsluženi vojaki. Če so oženjeni in imajo kmetijsko-šolsko izobrazbo ali so večji kakemu obrtu, zlasti sodarskemu, imajo prednost.

Milijonski dobitok razredne loterije. Pri zadnjem žrebanju državne razredne loterije je zadela dobitok en milijon dinarjev srečka šte. 58.938, prodana v Slavonškem Brodu, dobitok pol milijona dinarjev srečka šte. 49.006, prodana v Zagrebu v dveh polovicah, dobitok 300.000 dinarjev pa srečka šte. 64.883, prodana v dveh polovicah v Zagrebu.

Prva tvornica avtomobilov v Jugoslaviji. Časopisje poroča, da namerava ameriška veletvornica avtomobilov Hudson Essex zgraditi v naši državi najprej manjšo tvornico, v kateri bi se iz uvoženih delov konstruirali avtomobili Hudson Essex. Iz te manjše tvornice bi se pozneje razvila velika tvornica avtomobilov, ki bi sama izdelovala večino sestavnih delov za avtomobile.

Plaz na Pilštanju gre kljub vztrajnemu delu vojakov svojo pot naprej. Dolg je že nad 1 km. Cesto je že dvakrat pretrgal ter nevarno pritiska na drugo strugo Bistrice.

Ogenj je v Dobravi pri Žužemberku uničil hišo in gospodarsko poslopje posestnika Šubca. Zažgala je bržkone zlobna roka.

Nova serija vagonov. Te dni bo popravljenih v železniških delavnicah v Ljubljani in v Mariboru 3395 vagonov. Popravljeni vagoni izgledajo kakor novi. Polovica od teh vagonov so potniški. Ko pridejo popravljeni vagoni v promet, se pošljejo vsi ostali defektni vagoni v popravilo.

Prodaja posestev ob državni meji. Novi finančni zakon vsebuje določilo, da se 50 km od državne meje brez predhodnega odobrenja vojnega ministrstva in ministrstva notranjih zadev ne sme prodati, oddati in najem ali v eksploatacijo inozemcem nepremičnin, zlasti zemljišč, poslopij in gozdov.

Deželni most čez Savo pri Tacnu se je radi ogroženega stanja desnega rečnega stebra zaprl za promet s tovornimi avtomobili in vozovi, težkimi nad 1000 kg. Vsa ostala vozila morajo pasirati most v počasnem tempu.

Rudnik srebra in svinca v Južni Srbiji. V Openici pri Ohridu so nedavno izročili obratovanju rudnik svinca in srebra v bližini starega rimskega rudnika. Izsledil ga je in štiri leta preizkušal neki ruski polkovnik - emigrant. Ruda vsebuje 80 % čistega svinca; na eno tono rude pa pride 1.5 % čistega srebra. Dnevno se nakoplje dva do tri vagonne rude. Za rudnik se že interesirajo razne inozemske tvrdke, ki ga nameravajo odkupiti.

Samomor zdravnika. V Ljubljani se je ustrelil znani in priljubljen zdravnik dr. Alfred Valenta. Pokojnik je trpel na neozdravljivi živčni bolezni.

Pasji kontumac ukinjen. Okrajno glavarstvo v Laškem je ukinilo pasji kontumac v trboveljski občini.

Velik požar. Zločinska roka je zanetila požar na graščini Brdo. Zgorela so vsa gospodarska poslopja, velike množine poljskih pridelkov in povsem novo gospodarsko orodje. Škoda je ogromna.

Komunizem v besedah in komunizem v dejanjih. »Daily Telegraph« so javili iz Rige, da je Krasin zapustil 405 milijonov frankov, ki so naloženi v raznih evropskih bankah.

Nova odkritja v Tutankamnovem grobu. Ravnatelj egiptovskega oddelka v pariški Akademiji je te dni predaval o novih odkritjih v grobu faraona Tutankamna. Povedal je, da se nahaja v grobnici še kakih 30 zabojev z nepreiskanimi dragocenostmi. Preden bo vsebina teh zabojev preiskana, bo treba vsaj tri mesece časa.

Čudovito jabolčno drevo. Na vrtu posestnika Gantnarja v Tompojevcih pri Vukovaru se nahaja jabolčno drevo, ki je letos že trikrat obrodilo. Iz cele okolice prihajajo ljudje gledat to čudovito drevo. Kraj Tompojevci ima žalosten sloves. Znani ropar Jovo Stanisavljevič-Čaruga je tamkaj ustrelil našega rojaka Pirkmajerja, gozdarja grofa Eltza ter težko ranil Pirkmajerjevo soprogo in nekega lovskega paznika.

13. mednarodni kmetijski kongres v Rimu. Mednarodna kmetijska komisija, ki je pred kratkim zborovala, je pripravila program in vse potrebno za 13. mednarodni kmetijski kongres, ki se bo vršil v začetku maja 1927 v Rimu. Ta kongres bo ustvaril nekaj novega, in sicer se bo prva sekcija preuredila pod imenom Mednarodna konferenca kmetijskih združenj v organ za zastopstvo kmetijskih organizacij in zastopstvo splošnih kmetijskih interesov na gospodarskem polju. Potom te institucije se bo kmetijstvo moglo v bodoče v gospodarskih stvareh samostojno uveljavljati tudi v velikih mednarodnih organizacijah, kakor v Društvu narodov itd. Provizorično tajništvo vodi švicarski profesor Laur (Brugg) ter opravlja vsa preddela, zadevajoča to konferenco. Prej omenjena komisija se je obrnila tudi na gospodarsko konferenco v Ženevi z vabilom, da uvede v vseh državah poizvedbe o stanju kmetijstva in ji je v ta namen dala na razpolago ves potreben material Mednarodnega kmetijskega zavoda v Rimu, ki je centrala mednarodnega agrarnega sveta.

Tedenski koledar.

Dnevi:

- 12. decembra, nedelja: Maksencij.
- 13. decembra, ponedeljek: Lucija.
- 14. decembra, torek: Spiridijon.
- 15. decembra, sredo: Kristina.
- 16. decembra, četrtek: Evzebij.
- 17. decembra, petek: Lazar.
- 18. decembra, sobota: Gracijan.

Sejmi:

- 13. decembra: Gor. Logatec, Mengeš, Radovljica, Senuše, Jurkloster.
- 14. decembra: Mišidol, Kostanjevica, Višnja gora, Ljutomer.
- 15. decembra: Žerovnica.
- 16. decembra: Videm, Velika Loka, Škocjan.
- 18. decembra: Studenice, Zalec.

Vrednost denarja.

Za 1 dolar	56.60 Din
Za 100 lir	244.— Din
Za 1 avstrijski šiling	8.— Din
Za 100 čeških kron	168.15 Din
Za 100 franc. frankov	222.— Din
Za 100 švic. frankov	1094.— Din
Za 1 zlato marko	13.45 Din

Poplave v prevaljskem okraju. Kakor znano, so zadnje poplave težko prizadale kmete in delayce v mežiški dolini. Celokupna, uradno cenjena škoda znaša preko trinajst in pol milijona dinarjev! Samo 135 delavskim rodbinam je voda odnesla obleko, orodje, pohištvo, zaloge živeža, z eno besedo vse. Pa tudi kmetom je poplava napravila na njivah in travnikih ogromno škodo, katere nikakor ne bo mogoče nadomestiti. Podporna akcija za najrevnejše je uspela v toliko, da se v najkrajšem času razdeli med najtežje prizadete do sedaj nabrana vsota 78.000 dinarjev.

Konjice. Podružnici Čebelarškega društva in Sadnjarskega-vrtnarskega društva za tukajšnji srez imata v nedeljo, dne 12. decembra 1926 ob 9. odnosno 10. uri v deški šoli svoja letna občna zbora. Poleg običajnih točk so na vzporedno predavanja gg. Miloša Levstika iz Celja in Josipa Zdobca iz Žiž iz raznih panog umnega sadjarstva (zimsko oskrbovanje, važnost sadjarstva, pomen sadjarskih organizacij in dr.). Kmetovalci, čebelarji, sadjarji, vrtnarji in drugi udeležite se občnih zborov ozir. predavanj v čim obilnejšem številu.

Čreda volkov raztrgala kravo. V Medlinah v mostarski okolici je te dni čreda volkov pri bojem dnevu napadla kravo nekega seljaka, ki se je spala na travniku ter jo raztrgala. Med prebivalstvom je povzročila strah pred volkovi, ki se pojavljajo že sedaj, četudi še ni nastopila luda zima in to temveč bolj, ker ljudstvo nima orožja, da bi se moglo braniti pred divjimi zvermi.

Aretacije v Italiji. Pariški listi poročajo, da je bilo v Milanu do 20. oktobra aretiranih 5000 ljudi. Ker ni bilo mesta v zaporih, so ležali na hodnikih in dvoriščih. V času fašistovske gonje po ulicah so topli dijaki z batinami svoje profesorje, zlasti v Milanu, Neaplju in v Turinu. V Milanu je bilo razen tega vrženih sto ljudi na ulico. Nadalje so bili časopisi, da je bil atentat Zanibonija in Capella naročen od Mussolinija samo zato, da more preganjati komuniste in prostozidarje, ker je bil Zaniboni komunističen poslanec, general Capello pa prostozidar.

Nezaposlenost v Rusiji. Kakor je naznanil Tomski, predsednik rdeče rudarske internacionale, je v Rusiji 1.852.000 rudarjev brez dela. »Navzlic znatnemu razvoju industrije in raznih drugih gospodarskih vej,« je rekel Tomski, »je nezaposlenost poskočila za 19 odstotkov.«

Najhitrejšje ladje sveta. Zastopnik »United Press«-e je obiskal Mussolinija in sta se razgovarjala o plovi. Mussolini je dejal, da si bo zgradila Italija dve ladji s prostornino 35.000 do 40.000 register-ton, ki bosta pomenili revolucijo v ladijskem prometu. V New York bosta prišli iz Italije v 5 dneh, iz Cherbouga v 4, iz Genove v Buenos Aires bosta rabili 7 dni. Tresli se bosta prav malo in bo vožnja kar najprijetnejša. Bomo videli.

Rusko poljedelstvo. V Moskvi se je vršilo zborovanje komisarjev vseh sovjetskih republik in so se 24. novembra posvetovali o izrabljanju zemlje. Dva predloga sta bila stavljeni; prvi je priporočal razdelitev zemlje med posameznike, drugi pa, naj se svet odda poljedelskim zadrugam. Konferenca se je odločila za drugi predlog in bodo ruski poljedelski svet torej obdelovale poljedelske zadruge.

Karambolaža parnika z ledeno goro. Angleški potniški parnik Torhanvan je zadel te dni v Newfoundlandskem zalivu v ledeno goro ter se potopil. Število ponesrečenecv še ni znano. Rešenih je bilo samo 20 potnikov in mornarjev. Podrobnosti katastrofe, ki je podobna katastrofi »Titanica«, še niso znane.

Masten lov ameriških financarjev suhega režima. Po divjem lovu na odprtem morju se je posrečilo te dni ameriškim financarjem uloviti ameriški parnik, na katerem je bilo natovorjenih 100 tisoč zabojev škotskega whiskyja v vrednosti enega milijona funtov šterlingov (270 milijonov dinarjev).

Dva čevlja debela toča v Braziliji. Toča, kakršne še ne omenja zgodovina, je zadnjo soboto padala pol ure in pokrila ulice v mestu Rio de Janeiro dva čevlja na debelo.

Nasilna osvoboditev političnih zločincev. Na jejnišnico v Gleiwitzu na Nemškem je bil izvršen te dni dobro organiziran napad, pri katerem je bil ustreljen neki justični raznik, ter bilo osvobojenih 10 političnih zločincev, ki so večinoma iz Poljske, Slove, Napad je bil razkrit šele ob tih zjutraj več ur, potem, ko je bil izvršen.

Cerkve se je podrli. Kot poroča »Matin« iz Toulouse-a, se je zrušila tamkaj pred 400 leti zgrajena cerkev sv. Jerneja v Marmande-i. Cerkve se je odlikovala s posebno lepimi skulpturami.

Slovaki so dosegli za ceno vstopa — v vlado: uvedbo slovaškega jezika v vseh uradih, enakopravnost cerkve z državo, potrdilo od Vatikana imenovanih škofov, vrnitev cerkvenih posestev in enakopravnost duhovnih učiteljev s posvetnimi.

Morilka otrok. Iz Budimpešte poročajo: Policija je aretirala budafaško babico Valentino Jobb. Zenska je obtožena splavljanja. Razen tega je morila tudi otroke ter jih sežigala v peči. Svoje klijentinke si je dala dovajati po lahkoživih ženskah. Dve ženi, ki sta ji izročili svoja dva otroka, da ju je umorila in sežgala sta priznali svoje dejanje v polnem obsegu, dočim Jobbova taji.

Podgane umorile dojenčka. V Moskvi se je vršil pred kratkim proces zoper tamošnje ošobje rodnišnice, ki je bilo obtoženo, da je zanemarjalo svoje dolžnosti, kar je imelo za posledico, da so nekega dojenčka podgane umorile. Ko je hotela mati podojiti svojega otroka, so javili, da so podgane otroku odžrle skoro cel obraz. Otrok je kmalu nato umrl. Pred sodiščem so se izgovarjali obtoženci, da so prišle podgane od drugod, vsled česar se ne čutijo krivim. Ta zagovor pa ni držal: zdravniki, upravnik in bolniška strežnica so bili občutno kaznovani z zaporom.

Izšla je nova knjiga: »Uzgoj i hranjenje svinja, u naših prilikama sa dodatkom najglavnijih svinjskih bolesi.« Cena knjigi je 8 Din, po pošti 1.50 Din več. Naroča se pri upravi »Gospodarske Novine«, Zagreb, Gundulićeva ul. 24.

Srbsko poljeprivredno društvo vodi zadnje čase močno akcijo za osnovo kmetijskih zbornic. Komisija, ki je bila zato izvoljena, ima nalogo, da izdela načrt.

Odkrita nova polja diamantov. V bližini Transvaala so odkrili, kakor poročajo angleški časopisi, nova polja diamantov. Z vseh strani prihajajo množice proti novim poljem z željo, da bi hitro obogatele. Do sedaj je že prišlo okrog 12.000 ljudi.

Ruska industrija. V gospodarskem letu 1925/26 je po uradnih sovjetskih poročilih znašala industrijska produkcija 3.556.432.000 rubljev, v gospodarskem letu 1924/25 pa 2.559.925.500 rubljev. To pomeni prirastek 38.04%. Število delavcev se je dvignilo od 1.727.000 na 1.944.000, za 12.6%. Vse to so napravili Rusi izključno le z lastnimi sredstvi, brez pomoči inozemskega kapitala. Izgleda za

novi gospodarski leti označajo, še nadalje za ugodne.

Kmetijska tovarna sladkorja v Jugoslaviji. V Bari Sliven se je vršilo preteklo nedeljo polaganje temeljnega kamena za zgradbo sladkorne tovarne producentov sladkorne pese. Novo podjetje je zasnovano na združnem temelju. Vsak producent sladkorne pese je podpisal šest delnic za katastralni oral. Družba ima namen, da zlomi kartel sladkornih tovarn in da dobi za proizvajatelje sladkorne pese boljše prodajne možnosti. Tovarna bo lahko proizvajala do deset vagonov na dan. Oprema tovarne je preračunjena na 8 milijonov dinarjev. Doslej je vplačanih 5 milijonov dinarjev delniške glavnice.

Prebivalstvo Jugoslavije. Po najnovejših statističnih podatkih je imela naša država koncem lanskega leta 12.017.323 prebivalcev — 5.893.597 moškega in 6.123.776 ženskega spola. Po konfesiji je bilo 5 milijonov 602.227 pravoslavni, 4.735.154 katoliki, 1.336.587 muslimani, 216.847 protestantov, 65.159 židov, 41.597 unijskih, 17.536 pripadnikov ostalih konfesij, 2016 oseb pa je bilo brez konfesije. Po narodnosti: 3.525.980 Srbov, 3.420.909 Hrvatov, 1.024.761 Slovencev, 513.472 Nemcev, 472.409 Madžarov, 441.740 Arnavtov, 229.399 Rumunov ter 388.653 oseb drugih narodnosti. Na enem kvadratnem kilometru živi v Sloveniji 65 oseb, v Vojvodini 70, na Hrvaškem in v Slavoniji 62, v Srbiji 53, v Dalmaciji 48, v Bosni in Hercegovini 36, v Južni Srbiji 32, v Črni gori pa 20 oseb.

V Leninovi grobnici. Dr. Janko Slavik, ki se je mudil nedavno v Rusiji, priobčuje v čeških listih zanimive članke o razmerah v sovjetski Rusiji. V Moskvi je posetil tudi Leninov grob pri Kremlju. — Takoj prvi večer po prihodu v Mosku — piše dr. Slavik o tem obisku — sem hitel h Kremlju. V ozkem parku pod Kremljem pokopava sovjetska vlada svoje junake in prvake. Tik ob parku so zgradili tudi začasno Leninovo grobnico. Majhna lesena koliba bi motila impozantno okolico, ako bi se ne izgubila v senci ogromnih sten in poslopij veličastnega Kremlja. Vsak dan, izvemši sredo, se začne proti večeru zbirati okrog Lenineve grobnice častilci velikega ruskega revolucionarja. Ob osmih zvečer, ko se grobnica odpre, stoje blagajne. Takrat je veljal predpis za nikov. To so namreč ljudje, ki jim je Lenin nadomestilo Boga. Ker je vstop v grobnico vsakemu dovoljen, sem se pridružil tem modernim romarjem, da si ogledam balzamirano Leninovo truplo. Po stopnicah smo prišli v podzemlje. Moj sosed je nesel na rokah dveletnega sinčka in ga spotoma učil znanega komunističnega izreka: Mrtev Lenin, živ leninizem. Ko se vrneva v domačo vas, se boš lahko pohvalil, da si videl Lenina — je govoril oče svojemu sinčku. Ko smo vstopili v Leninov mavzolej, se je začel za nami močan glas: Tovariši, tu morate molčati! Radoveden sem bil, kaj je ostalo od tega genijalnega reformatorja. Končno sem zagledal pod steklenim pokrovom na rdeči

blazinici Leninovo glavo, ki je tako dobro ohranjena, da bi človek ne verjel, da ima pred seboj mrtveca. Smrt ni zapustila na nji nobenih dedov. Gledaš Leninov obraz in nehote misliš — zdaj, zdaj se prebudi in vstane iz groba. Balzamiranje je popolnoma uspelo. Žal, nisem mogel dolgo gledati tega pretresljivega prizora, ker me je val množice potegnil za seboj. Pozneje sem bil še neštetokrat v Leninovem mavzoleju. Videl sem množice, ki so nestrpnno pričakovale, kdaj jim dovolijo opraviti večerno pobožnost. Nikjer se tako jasno ne vidi, kako težka je v Rusiji borba socializmu proti pravoslavnemu fetišizmu, kakor pred Leninovim mavzolejom. Stomilijonsko množico ruskih mušikov ni lahko potegniti od pravoslavne vere naravnost k ateističnemu materializmu. Ta problem je stal pred ruskimi socialisti takoj prve dni revolucije in sedanji ljudski komisar prosvete, Anatol Lunačarski je bil prvi, ki je hotel zamenjati pravoslavnega Boga z marksističnim bogom, z napredkom. Lenin je ostro obsojal to taktiko. A danes? Videl sem v Rusiji ogromne lepake, na katerih sta naslikana Marx in Lenin visoko v oblakih, pod njima pa ogromne zakajene tovarne. Kaj bi rekel Lenin, ako bi videl svoje zemске останke v vlogi raznih cerkvenih relikvij? Kako bi sprejel delavce, ki hodijo k njegovemu mavzoleju na božjo pot? Rekel bi, da je tako podpiranje socialistične vere nehvaležno delo za versko reakcijo, da naval k njegovi grobnici ne kaže nobenega napredka k socializmu in da v bistvu ni nobene razlike med češenjem balzamirane Apisa in preparirane glave velikega revolucionarja.

Pridelovanje žita. Tako je naslov knjižici, ki jo je ravnokar izdala »Delegacija proizvajalcev čilskega solitra«. Prav potrebna nam je bila, kajti do sedaj ni imel naš kmetovalec spisa, ki bi v kratkem obdelal to snov. Knjižica nam v uvodu pove, kako smo v naši državi sploh, in v Sloveniji še posebej, zaostali glede pridelkov žita in kako daleč so že druge države pred nami. V poglavju »O žitih sploh« dobimo opis žitnih rastlin in njih zahteve glede zemlje. Oddelek »Gojenje raznih vrst« nam podaja navodila glede gnojenja žit, učinek raznih organskih in umetnih gnojil ter način njih uporabe; obenem nam navaja še druge pogoje za povečanje žetvenih pridelkov. Sledijo še odstavki o kolobarjenju zemlje, pripravi semenja in o setvi, o oskrbovanju setve in žetvi. Sploh dobimo v tej knjižici, ki ima 52 strani, vsa navodila, ki so potrebna za zvišanje pridelkov. Vsak kmetovalec, ki bo pazljivo prečital ta spis, bo črpal iz njega dovolj naukov, ki mu bodo prinesli obilo koristi v gospodarstvu, če jih bo vpošteval. Zato vsem tople priporočamo to knjižico, in to tembolj, ker jo na željo dobi vsakdo brezplačno. Oglasiti se mu je samo pismeno na naslov: Poddelegacija proizv. čilskega solitra v Ljubljani, Grubarjevo nabrežje 16, ki mu na željo brezplačno dopošlje tudi še druge kmetijske knjižice.

Javimo Vam, da so našli zlatnike v našem »Gazlac« milu sledeči: gosp. Franjo Kralj, Breznik pri Škocijanu, kupil milo pri tvrdki Ivan Globevnik, Škocijan pri Mokronogu; g. Mleka Belčijan, Litija, kupila milo pri tvrdki Lebinger & Bergman, Litija; g. Neža Breščak, Polzela, kupila milo pri tvrdki Josip Rojnik, Polzela; g. Jana Gjurin, Gravešina pri Zagrebu, kupila milo pri tvrdki Rudolf Weiss, Zagreb; g. Ana Slave, Berčice, p. Metlika, kupila milo pri tvrdki Jožef Brožič, Metlika; g. Reberšek, Cerknica, kupila milo pri Itan Butkovič, Cerknica; g. Suzana Cerne, Bezena pri Rušah, kupila milo pri tvrdki Franjo Lamprecht, Ruše; g. Marija Varl (Mihova), Kamnagorica, kupila milo pri Konsumnem društvu, Kropa; g. Dragutin Špiranec, Karlovac, kupil milo pri tvrdki Ivan Strzalkovsky, Karlovac; g. Marija Kozlič, Murska Sobota št. 248, kupila milo pri tvrdki Franc Kuhar, Murska Sobota; g. Marija Škrjanc, Bizovik 41, kupila milo pri tvrdki Anton Vodenik, Hoče pri Mariboru; g. Marija Bohinc, župnišče Brezovica, kupila milo pri tvrdki Čuden, Brezovica; g. Magda Šantek, selo Rudeš, občina Vrapče pri Zagrebu, kupila milo pri tvrdki S. Schreiber, Zagreb; g. Marija Majerič, Sv. Miklavž pri Ormožu, kupila milo pri tvrdki Anton Golenko, Sv. Miklavž pri Ormožu; g. Milkica Lemaic, Banja Luka, kupila milo pri tvrdki Gjorgje Stričević, Banja Luka; g. Antonija Gros, Dobletina, kupila milo pri tvrdki Makso Turnšek, Nazarje; g. Cecilija Dobaj, Duplica pri Kamniku, kupila milo pri tvrdki Jos. Klemenčič, Kamnik; g. Frančiška Zakrajšek, Nova vas pri Rakeku, kupila milo pri Prvem delavskem konsumnem društvu, Nova vas pri Rakeku; g. Bara Simonič, Vinji vrh, kupila milo pri Prvem delavskem konsumnem društvu, Semič; g. Antonija Kordiš, Retje št. 14 pri Orteneku, kupila milo pri tvrdki Josip Košmerl, Retje pri Orteneku.

ZA SMEH.

Veliko hrupa za nič.

Sodnik: »Predno vas bomo zaslišali, morate priseči, da boste izpovedali čisto resnico, da ne boste ničesar dostavili ali zamlčali.«

Priča (priseže).

Sodnik: »Tako, sedaj povejte! Kaj torej veste?«

Priča: »Nič!«

Pred sodiščem.

Predsednik: »Sodišče vas je obsodilo na štiri leta ječe. Ali se boste pritožili?«

Obsojenec: »Kaj še? Sem vesel, da nekaj časa ne vidim nobenega sodnika več.«

Zagovor.

Sodnik: »Toženi ste da ste izpili petnajst kozarcev piva, a ko je bilo treba plačati, ste trdili natakarku, da ste jih izpili samo pet.«

Obtoženec: »Ker sem se sramoval povedati, da sem toliko izpil!«

Junak.

Šimen je rešil sosedovega hlapca, ki bi pri kopanju sicer utonil, gotove smrti. Zato je bil odlikovan s takozvano »rešilno kolajno«, ki jo je nosil potem vedno pripeto.

Žena: »Ali Šimen, čemu nosiš vedno rešilno kolajno? To vendar ni lepo, da se javno ponašaš s svojim junaštvom!«

Šimen: »Tako! Po tvojih nazorih bi pa tudi poročnega prstana ne smel javno nositi.«

Nekaj že ve.

Pisatelj: »Vrag vedi, zakaj mi urednik vrne vsak rokopis, ne da bi ga prej objavil? Mož gotovo ne ve, kaj je dobro.«

Prijatelj: »Že mogoče! Zato pa ve tembolj, kaj je slabo!«

Pride lahko tudi pozneje.

Sodnik obsodi potepuha na štiri tedne zapore. »Samo« — dostavi — »prve dni ti bode sedeti v občinskem zaporu, ker v državnih baš sedaj ni prostora.«

Potepuh pa mirno odvrne: »Nikar si ne delajte za to skrbi, gospod sodnik, saj jaz tudi pozneje lahko pridem.«

Take šale ne trpi.

Nekdo dobi v pretepu zaušnico. — »Jeli to istina ali šala?« vpraša udarjeni.

»Prav za res«, odgovori oni.

»Ako je za istino, naj bo, zakaj take šale bi ne hotel trpeti,« odgovori prvi ter si menca goreče uho.

Poziv pristašem in zaupnikom Slovenske kmetske stranke.

Ker nameravamo začeti z nabiranjem novih naročnikov »Kmetijske mu listu« že v mesecu decembru, pozivamo vse pristaše in zaupnike, posebno pa one, ki so se doslej izkazali in pri nabiranju sodelovali, da javijo svoje naslove na upravo lista s pripombo, da so pripravljeni pri nabiranju novih naročnikov sodelovati. Vsakdo, ki se bo javil za sodelovanje, dobi od uprave potrebno nabiralno polo in položnice.

Cena listu bo ostala za leto 1927 stara in sicer za celo leto Din 30, pol leta Din 15.

Knjige Kmetijske Matice

Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani ima v zalogi med drugimi knjigami tudi: Bitzias-Glonar: Črni pajek. Povest. Cena 15 Din. — V. Rohrmann: Zbirka kmetijskih naukov I. del. Cena 15 Din. — Kuharske bukvice za kmečke žene in dekleta. Cena 5 Din. Po pošti 1 dinar več. — Tovariši in tovarišice, segajte po dobrem čtivu!

Vse one, ki so naročili pri Kmetijski tiskovni zadrugi kakršnekoli knjige, a računov še niso poravnali, tem potem vljudno opozarjamo, naj to čimprej storijo, ker bi sicer morala Kmetijska tiskovna zadruga opustiti svoje dosedanje čakanje in izterjati že prav stare račune drugim potom, kar bi povzročilo nepotrebne stroške. Zavedajte se, da je treba to, kar se naroči in prejme, tudi plačati. Le na ta način lahko Kmetijska tiskovna zadruga deluje v korist in napredek našega kmetskega ljudstva.

Ženni kmetijski koledar za leto 1927 je vsem razprodajalcem in naročnikom odposlan. Vsi oni, ki so ga prejeli v razprodajo, se vljudno prosijo, da ga čimprej razpečajo in nam izkupiček takoj nakažejo po priloženi položnici, da se računi poravnajo. — Ker je preostalo le prav majhno število izvodov, opozarjamo vse, ki bi ta vzorni žepni koledar hoteli imeti, naj si ga takoj naroče, sicer jim morda ne bo več mogoče ustreči. Koledar, trdo vezan stane samo 10 Din. po pošti 1 dinar več. Razprodajalci imajo znaten popust. Zato priporočamo, da naroči eden tovariš koledar tudi za svoje sosede, ker pride koledar

pri skupni naročitvi mnogo ceneje. Za vse pa naj velja geslo: Točna postrežba, točno plačilo! Naroča se pri: Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani, Poljanski nasip 8/I.

»Gruda«, mesečnik za ljudsko prosveto, izhaja mesečno in stane na leto Din 30.— Naročajte pri upravi »Grude«, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

Narodni gospodar.

Kmetijsko - nadaljevalno šolstvo v Sloveniji.

Kmetijsko - nadaljevalno šolstvo se je začelo pri nas zelo živahno razvijati; bil je pa tudi že skrajni čas. Če pogledamo Nemčijo, Avstrijo, Češko, ki imajo že dolgo let uvedeno kmetijsko - nadaljevalno šolstvo po deželi, moramo reči, da smo mi bili enih najzadnjih, ki smo uvedeli kmetijsko-nadaljevalni pouk. Če imajo obrtniki svoje obrtno-nadaljevalne šole, zakaj ne bi imelo naše kmetsko ljudstvo tudi svoje šole, iz katerih bi zajemalo nauk za svoje življenje. Vedno se čuje beseda, »neumen kmet«, če je neumen, zakaj se mu pa ne da prilika, da bi se izobrazil. Dobre volje je treba, pa delavnih mož in stvar se bo z lahkoto začela in z lahkoto nadaljevala.

Načrt o kmetijsko-nadaljevalnih šolah je prinesel kot prilogo »Učiteljski Tovariš« z dne 16. februarja 1922. Kdor hoče ustanoviti kmetijsko-nadaljevalno šolo, naj vzame v roko to prilogo. V prilogi bo našel vse. Iz načrta povzamem najvažnejše. Dovoljenje za ustanovitev kmetijsko-nadaljevalne šole da pristojni veliki župan. V vsakem kraju, kjer se misli ustanoviti ta šola, se mora izvoliti pripravljalni odbor. Ta odbor ima nalogo zbrati učence v starosti od 14 do 18 let, sestaviti prošnjo, zbirati podpore itd. Ko je veliki župan dovolil ustanoviti šolo, takrat se pa izvoli stalen šolski odbor za tri leta. V tem odboru je tudi zastopnik politične oblasti, navadno okrajni ekonom. Šola ima dva letnika. Poučuje se po 6 ur tedensko; skupaj 120 ur v vsakem letniku. Predmeti, ki se predavajo, so: verouk, kmetijsko računstvo, spise, gospodarstvo in zadružništvo, kmetijsko prirodoznanstvo. V drugem letniku se pa predava namesto gospodarstva državljanstvo in zakonodaja. Kmetijsko - nadaljevalnih šol je sedaj v Sloveniji 11 in sicer 5 v ljubljanski in 6 v mariborski oblasti. Je pač začetek. Dnevnik so pa tudi že pred kratkim poročali, da se je ustanovila v Cerkljah ob Krki tudi kmetijsko - nadaljevalna šola. Prav. Samo čudno se mi zdi, da se že predava v prvem letniku mlekarstvo, živinoreja. Po načrtu zakona in pravilnika za kmetijsko-nadaljevalne šole spadajo ti predmeti v drugi letnik. Tudi dravogradski in prevaljski okraj se je začel gibati. Časopis je beležil, da se ustanovi več kmetijsko-nadaljevalnih šol. Duša tega gibanja je g. nadzornik Močnik. Poročal je tudi, da se sestavi (samo za te šole) novi učni načrt. Zakaj novega? Ali ni zelo dobro sestavljen načrt od g. Rohrmann-a? Ali naj zavržemo ta načrt? Ali naj ima od sedaj na-

prej vsaka kmetijsko - nadaljevalna šola svoj učni načrt? To ne bode šlo! Če smo se do sedaj držali tega načrta, naj se držijo tega načrta tudi kmetijsko - nadaljevalne šole, ki se bodo šele ustanovile.

Učiteljstvo kmetijsko-nadaljevalnih šol v mariborski oblasti je imelo dva sestanka v Celju. Kar se je sklenilo na teh dveh sestankih, ne bodem omenil, ker so to itak prinesli časopisi. Dobro bi bilo, da bi se taki sestanki vršili vsaj vsaki drugi mesec skupaj z učiteljskim mariborske in ljubljanske oblasti. V kratkem se bodo vršili občni zbori »Sadjarskega in vrtnarskega društva« in »Kmetijske družbe«. Kazalo bi, da bi prišel v odbor tudi po eden zastopnik učiteljstva kmetijsko-nadaljevalnih šol. »Sadjarsko in vrtnarsko društvo« in »Kmetijska družba« naj bi vzela to stvar v roke in proučila.

Gospode poslance pa prosimo, naj se pri vsaki priliki v Beogradu spomnijo naših kmetijsko-nadaljevalnih šol.

Bog daj, da bi se izpolnila želja, da bode imela vsaka vas svojo kmetijsko-nadaljevalno šolo. Dobre volje, nekaj podjetnosti in:

Dolžan ni samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan! pa bo šo.

Tik:

Pitanje svinj.

Zelo kočljivo v našem kmetijstvu, osobito z ozirom na dobičkanost je pitanje svinj. Malokje je kmetovalcu račun in gospodarski preudarek tako potreben, kot pri pitanju. Saj ravno tu lahko napravimo v kratki dobi izboren dobiček ali pa tudi veliko izgubo.

Pitanje najbolj splačajo angleški ali požlahtnjeni podeželski prašiči, to so domače pasme, katere se je svočs požlahtnelo s križanjem angleških in nemških svinj. Težo, ki jo doseže nepožlahtnjena domača žival v dveh letih, je pri izboljšanih pasmah lahko doseči že v polovici te dobe.

Pri pitanju gre predvsem za to, da li nam je proizvajati meso za pečenje ali nam je rediti le na slanino. Prvi način pitanja, ki je običajen predvsem v industrijskih državah, osobito v Angleškem, je v krajih z veliko uporabo finega, s tolščo oziroma mastjo proraslega mesa najdobičkanostnejši. V tem slučaju se začne s pitanjem živali s težo 40 do 45 kg — v starosti 5 mesecev. Pitanje je dovršeno približno v starosti 9 mesecev pri teži 80 do 90 kg.

Ako hočemo pretežno proizvajati slanino, pa je debeliti odrasle živali v starosti 1 do 1 in pol leta, oziro-



Kakor je delala že Vaša stara mati, bilo je pravilno.

Kuhala le svojo kavo samo s

Pravim Franckovim kavnim pridatkom.

Ta je danes še vedno tako fin kakor izvrsten pridatek k zrnati in žitni kavi ter bo to tudi zmeraj ostal.



ma plemenske svinje, ki so že doslužile svojemu rejskemu namenu.

Z ozirom na način krmljenja razlikujemo dve vrsti: pitanje s pri nas običajno kuhano krmo v obliki kaše in pijače ali pa takozv. suho pitanje. Pri prvem načinu pitanja je temeljna krma krompir. V prvi dobi tega debelenja se najboljša spleča datek ječmenovega zdroba; pozneje je dodati tudi koruzni zdrob in je krmo pokladati stopnjema v redkejši obliki. Zadnje tedne pitanja je krmiti 5-krat dnevno.

V novejši dobi se splošno priporoča takozvano suho pitanje, katerega posebno zagovarja ing. Raninger, direktor kmetijske šole v Edelfofu. Suho pitanje obstoji v tem, da v oddelek za debeljenje postavimo posebno pripravo ali avtomat, nekako leseno omaro; v to nasujemo potem gotovo količino suhih krmil predvsem žita, s katerim se krmito prašiči sami oziroma avtomatično.

Prednosti suhega pitanja so:

1. Odpade pri suhem pitanju draga kurjava kotlov itd.
2. Odpade tudi mnogo dela, ker se krma dene kar za par dni v leseno omaro oziroma avtomat.
3. Živali žrejo, kadar se jim zljubi in vsled tega tudi mnogo več in dalj ležijo, kar je posebno važno za uspeh debeljenja.

4. Krmo iz aparata zamorejo dobivati živali le počasi, ker pade naenkrat le malo žita iz priprave; vsled tega morajo prašiči krmo dobro zvečiti in jo osliniti in jo vsled tega tudi mnogo bolj izrabljajo in prebavljajo kakor pri hlastnem žrenju kuhane, tekoče krme.

5. Glavna prednost suhega pitanja pa je v tem, da se živali odebelijo že v 6 do 8 tednih ter vsled tega dosežemo isti uspeh debeljenja že v dobi 6 do 8 tednov kakor drugače pri običajnem pitanju s kuhano krmo v več mesecih. Pri temu načinu debeljenja se glavnicata torej izredno hitro obrestuje.

6. Kakovost mesa in slanine suhim potom pitanja svinj je prvovrstna in plačujejo zanje mesarji navadno višje cene. Osebito na današnjem trgu so te svinje posebno priljubljene.

Aparat za suho krmljenje je povsem enostaven, ter je tako napravljen, da krma pade vsled pregibanja oziroma suvanja posebnega ročaja v korito. Suvanje izvršuje žival z rilcem.

Dnevno se uporabi pri tem krmljenju približno 4 do 5 kg krme na žival. V prvih 4 tednih je najboljša krma fino zmet ječmen, kateremu je pridejati 4 do 10 odstotkov ribje moke. Za zadnja dva ali tri tedne se priporoča zmes iz polovice ječmenovega in polovice koruznega zdroba ter ribje moke. Tu-

di grah oziroma fižol služi dobro pri suhem pitanju.

Ribja moka, ki je je dobiti zadostno pri Kmetijski družbi, je vsekakor dodati zmetemu žitu, ker ribja moka dopolnjuje žito z onimi redilnimi snovi, ki temu manjkajo, predvsem s potrebnimi solmi.

Pri suhem pitanju je tudi neobhodno potrebno, da imajo živali vodo v neomejeni množini in vedno na razpolago, ker živali pri tem načinu debeljenja porabijo mnogo vode. Svinjaki za pitanje naj bi bili po možnosti temni, ker tema in mir pospešujeta debeljenje.

V splošnem se računi, da znaša pri pitanju prirastek na živi teži približno 1 kg na dan. Ker pa je med prašiči najti vedno kako zaostalo žival, ki se slabo redi in slabo poplača krmo, je živali vsakih 14 dni stehitati ter ugotoviti prirastek na živi teži in tozadevno dobičkanost ali pa izgubo. Živali, katere se dnevno ne zdebelijo za pol kg, navadno ne splečajo pitanja, ter jih je pred dovršenim debeljenjem zaklati.

Ing. Raninger smatra takozvano suho pitanje brezdvomno za najdobitkanejšo panogo v našem kmetijstvu, v katerem ni specialnih kultur (hmelja, sladkorne pese itd.), ter bi kazalo tozadevno tudi pri nas poskusiti.

Fr. Wernig, kmet. ref., Laško.

Kmetijska razstava v Ljutomeru.

Kakor že povedano na drugem mestu, je razstava v Ljutomeru nudila vpogled v lokalno proizvodnjo iz treh kmetijskih panog, t. j. iz vinarstva, sadjarstva in poljedelstva ter se je zategadelj razlikovala v precejšnji meri od tedanjih sličnih prireditvev v sosednjih okoliših.

Prireditvev je uspela ter dosegla svoj smoter, akoravno se razen skromnega oglasa v časopisju ni delalo za njo nobene posebne reklame. Obiskovalci so zadovoljnih obrazov odhajali na svoje domove ter trdno sklenili, da se hočejo posvetiti še z večjo vneto kmetijski proizvodnji tako v kvalitativnem kakor tudi v kvantitativnem oziru in si na ta način osvojiti široke sloje porabnikov. Kaj družega se tudi na drugih razstavah ni doseglo, kajti uspeh takšne prireditve gotovo ne obstoja v šumečih časopisnih poročilih, namreč v tem, koliko se je storilo v svrhu izboljšanja kmetijske proizvodnje in v koliko se so dosegli boljši trgovski stiki z odjemalci.

Obetati si od razstave več, ali pa celo trditi, da se je potem razstave dosegla zveza z inozemstvom, po-

meni uspeh razstave pretiravati, kajti naše sadje in drugo se je pošiljalo v inozemstvo že dolgo vrsto let pred temi nad vse uspešnimi razstavami. To vedo povedati razni sadni prekupci in sadni trgovci, ki sicer niso vselej pokazali smisla za ta posel, ker so s tem izvoznim predmetom čestokrat nepravilno postopali. Zakaj neki ti izvoznikarji tudi vina ne izvažajo? Enostavno iz razloga, ker ž njim preko meje ne morejo radi previsoake carine. Če bi se zahtevala enaka carina tudi na sadje, bi morda kljub vsem razstavam ne mogli ž njim preko meje.

Razstava v Ljutomeru je pokazala predvsem, kaj zmore domača produkcija glede vinarskih, sadjar- skih in poljedelskih proizvodov ter naj služi v spodbudo za uspešno tekmovalje med zanimanci na tem polju.

Mlekarske zadruge.

Pomen mlekarskih zadrug je večini kmetov znan, vendar je umestno, da jih na kratko opozorimo, kakšne koristi jim nudijo take zadruge. Ker mnogo je še takih, ki vsled nejasnosti nočejo pristopiti kot člani k zadrugi, ampak si mislijo, da je bolje počakati, da bodo videli, kako bo to napredovalo. Ne smemo pa pozabiti, da je mnogo takih ljudi, katerim ni ravno všeč, da se naš kmet na gospodarskem polju osamosvoji, ker se njihovi interesi s kmetijskimi križajo. Zato si prizadevamo, da podobne ustanove že ob njih pričetku onemogočijo ali pa vsaj otežkočijo njihov popoln razvoj.

Kake koristi nam prinaša zadruga prodaja mleka bomo videli iz sledečega:

1. S skupnim pridelovanjem mleka v zadrugi mlekarji v sir ali maslo se dosežejo boljši izdelki, to pa raditega, ker ima zadruge potreben kapital, da si nabavi potrebne moderne stroje in mlekarja-strokovnjaka v ta namen, kar je posamezniku nemogoče. Za boljše izdelke se pa tudi boljše plača.

2. Člani si prihranijo na času in delu, torej tudi denar. Če prodaja posameznik svoje mlečne izdelke, ki so kakovostno slabši, ali pa sveže mleko, ga mora sam nesti v mesto ali pa koga drugega najeti, tako da nima skoraj nikakega dobička. Dalje je izpostavljen temu, da mu stranka odpove in tedaj ne vé kam z mlekom. Zadruge pa, ki razpolaga z večjimi količinami mleka, dobavlja z veliko manjšimi stroški, ker odpade na enoto (1 liter mleka) manj stroškov in se lahko veže z raznimi konzumenti za stalno dobavo. Gotovo pa je tudi, da to, kar

v eni vasi naredi posamezno 60 oseb, naredi v mlekarji igraje ena oseba s pomočjo strojev.

3. Zadruge si poišče tak trg za svoje izdelke in mleko, kjer ga najugodnejše proda. Prodaja veletrgovcem ali pa direktno konzumentom ter izloči s tem vse posrednike, ki samo ceno podražujejo v škodo producenta-kmeta in konzumenta. Pomislimo samo skozi koliko rok-posrednikov gredo kmetijski izdelki, predno pridejo do tistega, ki jih rabi. In vsi ti hočejo pri tem zaslužiti.

4. Član zadruge je brez skrbi glede dobave mleka in ima stalen dohodek za mleko. Na drugi strani pa dobiva od mlekarne zastoj ali pa za neznan denar mlečne odpadke (posneto mleko, siratko), ki so neprecenljive vrednosti v prašičereji. Tudi mlečne izdelke dobi po nižini ceni.

5. Zadruge lahko tudi posreduje pri nakupu boljših krav-mlekaric in bikov ter pri prodaji raznih kmetijskih izdelkov (jaje, medu in dr.).

Ni priporočljivo, da se ustanovi mlekarja zadruge v vsaki vasi z malo kapaciteto, ker bi ne razpolagala z zadostnim kapitalom za nabavo dragih strojev in zidavo mlekarne, ampak naj se zbere več vasi skupaj, da bo investiran kapital v soglasju s količino dobavljenega mleka. Ker male mlekarne morajo ravnotako kakor večje mlekarne odpisovati vsako leto velike zneske od inventarja in mlekarne kot amortizacijo. Dalje morajo mlekarja plačati neglede na to, če isti predela dnevno 2000 litrov mleka ali samo 500. Iz tega je razvidno, da pripade pri večjih mlekarinah sorazmerno manj stroškov na 1 liter mleka za predelavo. — Rožet.

Državni kmetijsko-gospodinjski tečaj v Št. Rupertu. Od sredine novembra se vrši pri nas »Kmetijsko-gospodinjski tečaj«, katerega vodi gđ. Minka Rožnikova z gđ. Vilmo Benigerjevo z veliko požrtvovalnostjo v splošno zadovoljnost udeleženk. Zanimanje za tečaj je bilo zlasti med dekleti veliko in se jih je prijavilo 33. Seveda ni bilo mogoče sprejeti vseh, zato se bo vršil še en tečaj.

Razdelitev diplom in pohvalnic bikorejcem. Da povzdigne zanimanje za uspešno govedorejo, je veliki župan mariborske oblasti podelil častno priznanico vsem onim, ki so vzgojili in oskrbujejo najboljše plemenske bike za občo uporabo. Za prvovrstne bike se je podelila velika diploma ministrstva za kmetijstvo in vode, a za prav dobre bike pohvalnica velikega župana. Odlikovanja se bodo izročila po vseh sodnih okrajih na svečan način. Ve-

liko ministrsko diploma dobe sledeči posestniki: 1. za marjedvorskopasmo: Janez Schönwetter, Zarmarkova 18, srez Maribor levi breg in Ivo Končnik, Črna ter Simon Mihev, Mežica oba srez Prevalje. 2. Za pomursko pasmo: Jurij Zidanšek, Tolsti vrh, srez Konjice in graščina Herberstein, srez Ptuj. 3. Za simodolsko pasmo: Peter Solar in Stefan Bakan, oba v Nedelici, srez Dolnja Lendava, dalje Stefan Kuchar, Markišavci in Janez Kerčmar, Križevce, oba srez Murska Sobota. 4. Za pingavsko pasmo: Lovro Petovar, Ivanjkovci, srez Ptuj. Pohvalnice velikega župana prejmejo: a) za marjedvorskopasmo: Valentin Zušnik in Franc Štrucelj oba srez Gornjigrad; Bikorejska zadruga Dragotinci, srez Ljutomer. Pašniška zadruga Limbuš - Ruše, Frančiška Möschl, Franc Vehovar, Ivan Martinolli, Franc Bogatič, vsi srez Maribor, desni breg. Henrik Majer, St. Ilj v Slov. gor. 48, Franc Golob, Hugon Weinberger, Franc Kranjc, vsi srez Maribor, levi breg. Franc Friedl, Jožef Fingušt, Janek Sagadin, Franc Predikaka, vsi srez Ptuj. Jožef Barth, Bikorejska zadruga, Slovenjgradec, Pavl Popič, Ivan Tonjšek, Anton Primožič, Franc Blazinšek, Janez Levč, Jože Vrabčič, vsi srez Slovenjgradec. Franc Kremzer, Ivan Vorzun, Anton Gorenšek, Rudolf Kostwein, Ivan Ranc, Jože Plešivičnik, Matevž Kralj, Stefan Kralj, Janko Kupec, Florijan Rošč, Alojz Potočnik, Jakob Mlinar, Ivan Komprij, Jožef Štern, Andrej, vsi iz sreza Prevalje. B. Za Pomursko pasmo: Irma Jeschounig, Državna kmet. šola St. Jurij ob j. ž., Franc Zdolšek, Ivan Glinšek, Južef Majcen, Andrej Sevšek, Franc Goričan, vsi iz sreza Celje. Franc Napotnik, Anton Pučnik, oba srez Konjice. Stefan Tomažič, Josip Zolenik, Stefan Kirbiš, Stajerska hranilnica, Blaž Bedenik, vsi iz sreza Ptuj. Anton Mlakar, Anton Bračko, Marija Palir, Jurij Vrečko, Franc Jagodič, Franc Geršak, Janez Černelc, Jožef Blatnik, Franc Jevšnik, Jurij Smerejšek, Ivan Sekirnik, Josip Perkovič, vsi iz sreza Šmarje pri Jelšah. C. za simendolsko pasmo: Franc Soos, Matija Čeh, Stefan Horvat, Veleposestvo Zichy, Ignac Ptičar, Veleposestvo Dolnja Lendava, Ivan Žordin, vsi srez Dolnja Lendava. Karlota Warda, srez Ljutomer. Ignac Lapuša, Aleksander Perkič, Josip Cipot, Matija Vogler, Občina Brezovci, Janez Pörš, Matija Banfi, Aleksander Varga, Franc Lipai, Rudolf Bac, vsi iz sreza Murska

Sobota. D. za pingavsko pasmo: Anton Babič, Franc Granfola, Ivan Kreft, vsi srez Ljutomer. Bikorejska zadruga v Središču, srez Ptuj. Franc Hanželič, Hardek, 12, srez Ptuj.

Vinska razstava in vinski sejem za mariborsko oblast v Ptuj se vrši od dne 15. do vključno 17. januarja 1927 v Društvenem domu. Osnova se je razstavni odbor, ki jamci za to, da bo prireditel najvecja, kar jih je bilo dosedaj v mariborski oblasti. Ptuj leži v centru vinskih gor, ima ugodne zveze na vse strani ter je že od nekdaj središče vinske kupčije. Za poset razstave in vinskega sejma je dovoljena polovična vožnja po železnici na ta način, da si posetnik kupi vozni listek z mokrim postajnim žigom pri vstopni postaji do Ptuja, kjer pa ga ne odda, temveč pridržuje za brezplačno vrnitev skupno s potrdilom, da je razstavo posetil. Na razstavi bodo vina vseh vrst iz vseh vinorodnih krajev mariborske oblasti. Vinske poskušnje so brezplačne. Vsak posetnik si mora kupiti lastno kupico na dan razstave pri blagajni, kjer plača tudi vstopnino, ki znaša za osebo 10 Din. Na razstavi se bo vršil vinski sejem odnosno posredovanje vinske kupčije. Zanimanje za sejem je zelo veliko ter je že priglavljenih več vinskih kupcev tudi izven države. Ako se razstava in vinski sejem obneseta, tedaj se enaka razstava in vinski sejem vršita tudi v Gradcu in so priprave v teku. Opozorjamo tedaj vse vinske producente in vinske trgovce na to prireditel ter jih vabimo, da jo sigurno posetijo, vinogradniki pa naj razstavijo čim največ vina vseh vrst. Pozivnice so izdane. Prijave sprejema razstavni odbor.

Agrarna reforma. Na seji Okrožnega odbora Slov. Kmet. Stranke v Mariboru, dne 27. novembra 1926 so se navzoči soglasno izrekli po predlogu dr. Antona Novačana in dr. Rapotece, povodom zakonskega projekta o agrarni reformi za sledečo resolucijo: 1. Da se v vprašanju takozvanega maksima do sedaj veljavni maksimum za Slovenijo nikakor ne poveča. Dopustne izjeme iz industrijskih in kulturnih razlogov naj se natančno določijo in omeje, počitijo v zemljiški knjigi in se vsi stvari nadzorstvo, ki razpolaga po zakonu o agrarni reformi z veleposestniško edinico, čim njen lastnik prekrši namen dopustne izjeme. 2. Da se odkup vrši načelno na način, ki omogoča

gospodarsko šibkejšemu reflektantu pridobitev zemlje, razdeljene na osnovi zakona o agrarni reformi. Smo odločno proti fakultativnemu odkupu, ki povzroča previsoko ceno in intervencijo oderuških bank. Zahtevamo, da se določi odškodnina za razlašeno zemljo in pri tem razlikuje zemlja, pridobljena po velikaških privilegijih, od zemlje, katero je lastnik pridobil navadnim gospodarskim potom. Velikaška zemlja se odškoduje z valorizirano nabavno ceno, ostala razlašena zemlja pa po katastralnem donosu po povprečnem znesku neke perijode let.

Za gospodinjje.

Sarma.

Vzemi celo glavo kislega zelja in odvij list za listom. Debele dele srednje žile izreži. Pripravi si sledeči nadev ali »filo«: Vzemi svežega in prekajenega svinjskega mesa in ga dobro sesekaj. Osoli, prideni popra in česna ter na masti zarumenela dobro sesekane čebule. Nato vmešaj 1 ali 2 jajci in dodaj par pesti riža. Vse dobro premešaj. Potem zavijaj za veliko žlico tega nadeva v zeljnat list in polagaj v ponev, kjer si preje razbelila masti in zarumenila malo moke. Zapržka (ajnpren) mora biti redek. Nato pa polno ponev pokrij in duši četrt ure. Potem pa zalij z vodo in pusti vreti še nekaj časa. K tej jedi daj na mizo zmečkan ali pražen krompir.

Plemenski erjaški in svin ica

gorenjskega črnopaskega plemena z dolgiimi visečimi uhlji in dolgega života, priznana dobra sorta za špeh in meso, odporne narave, se dobe v radovljiškem okraju. Naročene živali se odbere v svinjerejskih središčih od najboljših svinj, oplemenjenih od odbranih mrljasev in odpošlje v starosti 8 do 10 tednov. Interesantom, posebno kmetijskim organizacijam se priporoča, da naroče merjaške skupno in čimprej, da se jim spomladance pravočasno rezervira. Pojasnila daje: Tajništvo živinorejskih odborov v Radovljici.

Žepni Kmetijski koledar

za leto 1927.

Trdo vezan
stane Din 10.--
po pošti Din 11.--
Razprodaja i
primeren popust.

Kako preženeš miši? — Hišne miši preženemo, če natresemo zelo drobno narezanih grenkih mandljev, pomešanih s sladkorjem in moko, po čnih mestih, kamor prihajajo miši. Ne pozabi sladkorja, ker je to edina slaščica, kateri se miš ne more odreči.

Kako ohraniš les na prostem? Na prostem se les mnogo dalje ustavlja trohno, ako ga namočiš večkrat z železno galico, raztopljeno v vodi. Ko se les posuši, prevleči ga s kuhanim lanenim oljem.

Posledice so strašne



če se zanemari pravilno negovanje celega telesa. Že naši očetje in dedje so vedeli, da dnevna uporaba pravega Fellerjevega »Elsaflujda« krepi mišice in kite, daje živcem moči in varuje pred boleznijo. Drgnenje in umivanje z Elsaflujdom nas obdrži sveže in odporne, umirja živce in ublažuje bolečine. S svojo mnogostransko uporabo se pokazuje Elsaflud odzunaj in znotraj vedno koristnim kot staro dobro domače sredstvo in kosmetikum. Močnejše in boljše delovanje kot francosko žganje.

Zahtevajte za poizkus v lekarnah in odgovarjajočih prodajalnah izrecno »Fellerjev« pravi Elsaflud v poizkusnih stekleničah po 6 Din, v dvojnatih stekleničah po 9 Din ali v dvojnatih specialnih stekleničah po 26 Din. Po pošti pride tem cenejše, čim več se naroči naenkrat, z zavojnino in poštnino vred stane: 9 poizkusnih ali 6 dvojnatih ali 2 specialni stekleniči . 61 Din 27 poizkusnih ali 18 dvojnatih ali 6 specialnih steklenic . 133 Din 54 poizkusnih ali 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 250 Din

Naročila naslovite razločno takole:

Eugen V. Feller,
lekarnar v Stubici Donji,
Elsatrg 344, Hrvatska.

Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana

Izdelujejo:

turbine, centrifugalne in batne sesalke (Garwens sesalke), stroje za obdelavanje lesa kakor jarmenike, cirkularne žage, skobelne stroje itd., kompletne naprave za mizarske delavnice in razne specialne stroje, mlinske naprave, vinske stiskalnice, transmisije, zvonove, vodne in perne armature, ognjegasne brizgalnice.

„Težakovo hranilno in zdravilno olje za živino“.

1. Kaj je »Težakovo hranilno in zdravilno olje za živino«?

To olje je poseben preparat, ki vsebuje zdravilne snovi: jod in brom, ter zdravilne in obenem zelo hranilne, za organizem neobhodno potrebne snovi: vitamine.

2. Za kaj se rabi »Težakovo hranilno in zdravilno olje za živino«?

To olje se rabi:

a) za zdravljenje zahiranih mladih prašičkov, odraslih prašičev, telet, goveda, žrebet in konj.
b) Za pospeševanje pitja prašičkov in prašičev ter za pospeševanje njihovega razmnoževanja.

3. Kako se mora dajati »Težakovo hranilno in zdravilno olje za živino« zahirani živini?

To olje se mora dajati zahirani živini na sledeči način:

a) Prašičkom se daje pri vsakem obroku v hrano po eno kavino žličko za vsakega, in sicer trikrat na dan.
b) Prašičem po eno navadno žlico, sicer pa kakor pod točko a).
c) Teletom in žrebetom po eno kavino žlico zjutraj in zvečer, to je samo dvakrat na dan. Olje se prinese otrokom ali ovnu, ali pa se vlije v grlo.
d) Zahirani govedi in konjem se daje to olje kakor pod točko c), samo s to razliko, da se daje po eno navadno žlico.

4. Kako se mora dajati »Težakovo hranilno in zdravilno olje za živino« za pospeševanje pitja?

V te namene se daje olje prvih 14 dni pri vsakem obroku po eno navadno žlico v hrano, in sicer trikrat dnevno, po preteku 14 dni pa se daje po dve navadni žlici zjutraj in zvečer in po eno žlico opoldne. V vsakem slučaju mora biti olje dobro pomešano s hrano. Pri tem se posebno poudarja, da se pitje vrši brez močnih krmil, kakor so koruza, otrobi itd., ter se rabi za pitje s oljem samo krompir, repa, korenje in pesa ter se močna krmila s tem prihranijo. Pitje na ta način traja približno dva meseca in pol in se rabi za enega prašiča približno dva in pol kilograma olja. Pripominja se še, da zadnjih 14 dni pred klanjem ni potreba več dajati olja.

5. Kje in kako dobim »Težakovo hranilno in zdravilno olje za živino«?

To olje dobim izključno samo pri tvrdki:

M. TEŽAK - ZAGREB
Gunduličeva ulica 13.

v ročkah (kantah) od 5 kg po ceni 125 Din za eno ročko in se pošilja s poštanim povzetjem.

Tvrdka dobaviteljica je dobila že več sto priznanih pism od svojih odjemalcev, kar je najboljši dokaz, da je to olje velikanske zdravilne in hranilne vrednosti in da prekaša to olje vsa druga sredstva, ki se rabijo v slične namene.

Deteljno seme

kupujemo po najvišji ceni. — Sever & Komo., Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 5 (poleg Figovca) ali pa Wolfova ulica št. 12

Prometni zavod za premog

v Ljubljani

prodaja premog

iz slovenskih premogovnikov vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijsko podjelo in razpečava na debele

Inozemski premog in koks

vse vrste in vsakega izvora ter priporoča češko-slovaški in angleški koks za litarne in domače uporabo, kovaški premog, črni premog in briki.

Naslov:

Prometni zavod za premog d.d.
v Ljubljani,
Miklošičeva cesta št. 15/II.

Nudimo živinsko sol

v vrečah po 50 kg à 250.— Din, 100 kg franko naše skladišče. **Ekonóm**, osrednja gospodarska zadruga Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

ČREVA

vsakovrsna, po najugodnejši ceni, kakor vsako leto vedno v zalogi. — Kupim tudi surovi in stopljeni loj in ga plačam po najvišji dnevni ceni.
JOS. BERGMAN, Ljubljana, Poljanska c. 85.

Pri ČEŠNIKU Ljubljana

Lingarjeva ulica

Prva največja zalog konjskih kocov **ogrskih dolgodlakih**, suknjenih in pavalnatih odej (kovtri), lastni izdelek.

Posteljne garniture, barhana te posteljne rjuhe 2 m in 20 cm dolge od Din 50.— do Din 60.— komad.

Kakor znano pošena postrežba.

KJE SE NAJBOLJE KUPI, JE BREZ DVOMA ZNANO.

Glede dobre kakovosti blaga in res nizkih cen pri

IGN. ŽARGI, LJUBLJANA

SV. PETRA CESTA

Priporoča cenjenim odjemalcem veliko izbrlo nogavic, rokavic, raznih površnih jopic ter razno moške in damsko perilo, samoveznice itd. — Velika izbira potrebščin za krojače in šivilje.

Izjava.

Podpisana Angela Volčičeva, posestnica v Retečah št. 4, sem obdolžila svojega soseda Franceta Jenkota, posestnika v Retečah št. 20, in njegovo ženo, da sta pisala Janku Prelesniku neko sramotilno in žaljivo pismo. Izjavljam, da ta obdolžitev ne odgovarja resnici in jo valed tega preključujem in obžaljujem.

Angela Volčič.

Nudimo živinsko sol

v vrečah po 50 kg à Din 250.—
100 Kg franko naše skladišče.

„EKONOM“

osrednja gospodarska zadruga
LJUBLJANA
Kolodvorska ulica št. 7.

Dežni plašč



iz močno angleške gumirane tkanine Din 215.—, double 350.—, impregniran covercoat Din 500.—, fantovska pelerina Din 90.—, moška pelerina iz nepremočljivega tirolskega lodna Din 380.—, usnjata suknja Din 950.—, fantovske in moške obleke lastnega izdelka prodaja najceneje in v najbolji kakovosti industrija konfekcije R. STERMECKI, CELJE št. 63. Pišite takoj po ilustrirani cenik z več tisoč predmeti. — Železniška vožnja se na kupu primerno povrne.

Trgovci angro cene.

Izšla je

BLASNIKOVA

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1927,
ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevani in je še danes najbolj obrajtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. Opozorjamo na davčne spise, koje mora vsak čitati, da bo vedel, kaj smo plačevali nekdanj, kaj in koliko mora plačevati danes slasti Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 dinarjev. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. BLASNIKA NASLEDNIKIH
iskarna in litografski zavod
Ljubljana, Breg št. 12.

RESTAVRACIJA

Pod Skalco

Ljubljana, Mestni trg 11

toči vedno sveže pivo, pristna domača črna in bela vina ter postreza z fino kuhinjo.

Za obilen posej se p. n. občinstvu toplo priporoča

Josip Uran.

CELJSKA POSOJILNICA D. D.

Stanje hranilnih vlog nad
Din 50,000.000.—.

V lastni palači Narodni dom.

Stanje glavnice in rezerve
Din 4,000.000.—.

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih izplačuje točno in nudi za iste najboljše obrestovanje in največjo varnost. Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle. Kupuje in prodaja devize in valute.

PODRUŽNICA V ŠOŠTANJU NA GLAVNEM TRGU.